

POPERA GA YUDÍUGÜ GA YAXÖGÜXÛCA_X ÜMATÜXÛ

Tupana rü Nanewa tamaã nidexa

¹ Nuxcüma ga Tupana rü muẽxpüxcüna rü nagúxüraũxüãcüma norü orearü uruũgüwa tórü oxigümaã nidexa, rü namaã nüxü nixu ga tacü nüxü na nanaxwèxexü. ² Natürü i ñomaücüü ya Tupana rü Nanewatama nixi i tamaã yadexaxü rü tüxü nüxü nacuèèèxü na ñuxäcü tüxü nangüxèèchaũxü. Rü gumaxü nixi ga namuxü na naxüãxücèx ga ñoma ga naãne rü daxüguxü ga naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ètagü. Rü ñuxüchi guma Nanena nanana ga guxüma ga yema na noxrü yïxücèx. ³ Rü Nanewa nixi i nüxü idauxü na ñuxäcü namexèchixü i nüma ya Tupana. Rü nüma ya Nane rü Nanatü ya Tupanarüütama nixi. Rü ñuxma na guxüãrü ãèxgacü yïxü ya Nane, rü guxümaãma inacuèx rü norü ore i poraxümaã nanamu i guxüma na nüma nanaxwèxexüãcüma na yïxücèx. Rü nüma ya Nane nixi ga taxcèx nayuxü na nüxü rüxoexücèx ga tórü pecadugü. Rü yemawena rü Nanatüxütawa naxü i daxüguxü i naãnewa. Rü yéma Nanatüarü tügü necüwawa nayarüto erü guxüãrü ãèxgacü nixi i ñuxmax.

Tupana Nane rü guxüma i orearü ngeruũgü i daxü-cüãxétüwa nangëxma

⁴ Rü ñuxma i nüma ya Nane rü guxüma i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxücüãxãrü yexera nixi rü naëtüwa

nangẽxma yerü yemaãcü nanaxuegu ga Nanatü. ⁵ Rü ngẽmaãcü nixĩ i ñuxma yerü ga Tupana rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruũxũ ñanagürü:

“Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñuxma chanangoxẽẽ na aixcüma Chaune quiixũ”,

ñanagürü. Rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruũchiga ñanagürü:

“Choma nixĩ i Nanatü chiixũ rü nüma rü Chaune nixĩ”, ñanagürü. ⁶ Natürü yexguma ñoma ga naãnewa namuãgu ga Nane ya guxüetüwa ngẽxmacü, rü ñanagürü ga Tupana:

“Chanaxwexe i guxüma i chorü orearü ngeruũgü i daxüçüãx rü nüxũ nicuèxüũgü ya Chaune”,

ñanagürü. ⁷ Rü yexguma norü orearü ngeruũgü ga daxüçüãxchiga yadeaxgu ga Tupana, rü ñanagürü:

“Choma chanaxwexexüãcüma chanamu i ngẽma chorü orearü ngeruũgü i chorü ngüxẽẽruũgü ixigüxũ. Rü ngẽxguma chanaxwexegu rü ñoma buanecü rü ñoma üxüemarüũ chayaxigüxẽẽ, rü chanaporaexẽẽ na naxügüãxücèx i chorü ngüchaũ”,

ñanagürü. ⁸ Natürü yexguma Nanechiga yadeaxgu ga Tupana rü ñanagürü:

“Cuma rü chauxrüũ Tupana quixĩ. Rü guxügutáma aẽxgacü quixĩ. Rü aixcüma meã guxümaã icucuèx erü aixcümacü quixĩ. ⁹ Rü nüxũ cungechaũ i guxüma i ngẽma nacüma i mexũ natürü naxchi cuxai i guxüma i ngẽma nacüma i chixexũ. Rü ngẽmacèx i choma na Cunatü ya Tupana chiixũ rü guxãetüwa cuxũ changẽxmaxẽẽ rü guxãârü yexera cuxũ chataãẽxẽẽ”,

ñanagürü. ¹⁰ Rü yexgumarüũ ta Nanexũ ñanagürü ga Tupana:

“Cuma rü guxũãrũ Cori quixĩ. Rü noxriarũ ügügumama ga yexguma natauxgutama ga ñoma ga naãne, rü cuma nixĩ ga cunaxũxũ. Rü cumatama nixĩ ga cunaxũxũ ga üèxcü rü tauemacü rü guxũma ga êxtagü. ¹¹ Rü guxũma i ngẽma rü tá nagux, natürü i cuma rü guxũgutáma cungẽxmaẽcha. Rü guxũma i ngẽma rü ñoma naxchirurũ tá nangaue. ¹² Rü ñoma wüxi i naxchiru i ngauxũ i ngema itèxmarexũrũ tá ícunawogü i ñoma i naãne rü guxũma i daxüwa nüxũ idauxũ. Rü to i ngexwacaxũxũmaã tá cunaxüchicüü, ñoma wüxi i naxchiru i ngauxũ i ngexwacaxũxũmaã ixüchicüxũrũ. Natürü i cuma rü tá cunaxèixrügumaraxũẽcha rü tagutáma cuyu”,

ñanagürü ga Tupana. ¹³ Rü Tupana rü ñanagürü nüxũ:

“¡Nuã chauxõtawa rüto ñuxmatáta nüxũ cuxũ charüpo-ramaẽxẽ i guxũma i curü uwanügü!”

ñanagürü. Natürü ga Tupana rü taguma yema ñanagürü nüxũ ga ngẽxũrũxũ ga norü orearü ngeruügü ga daxücüãx. ¹⁴ Rü guxũma i Tupanaãrũ orearü ngeruügü i daxücüãx rü naãëgü i Tupanaãxũ puracüexũ nixĩgü. Rü nüma ya Tupana rü núma nanamugü na nüxũ yanangũxèëgüxüçèx i guxũma i ngẽma duũxügü i Tupana naxwèxexũ na nayauxgüãxũ i maxũ i taguma gúxũ.

2

Tama name i nüxũ taxoe i ngẽma maxũ i Tupana tüxna uaxũxũ

¹ Rü ñuxma na nüxũ icuáxũ na guxũma i Tupanaãrũ orearü ngeruügü i daxücüãxãrũ yexera yĩxũ ya Nane, rü ngẽmacèx name na yexeraãcü meã naga ixĩnüèxũ i ngẽma

ore i nachiga ixĩxũ. Erü tama tanaxwèxe na nüxũ rüxoexũ na yaxõgũxũ. ² Rü yexguma tauta Nane ya Cristuxũ núma namuxgu ga Tupana, rü norü orearü ngeruũgü ga daxũcũãxgüwa duũxũgümaã nüxũ nixu ga norü mugü na naga naxĩnüëxũcèx. Rü yema mugü rü aixcüma napora yerü guxũma ga yema duũxũgü ga tama naga ñnüëxũ, rü yema mugü nüxũ ixuxũãcüma Tupana nanapoxcue. ³ Rü yexguma yemaãcü napoxcueãgu ga yema duũxũgü ga tama naga ñnüëxũ, ¿rü ññuxũcürüwa i yixema i naxchaxwa ibuxmüxũ na tama tüxũ napoxcuexũcèx ega nüxũ ixoegu i ngẽma maxũ i mexèchixũ i ññuxma Cristugagu tüxna nax-uaxũxũ? Rü dücax, nümatama ya tórü Cori nixĩ ga nüxĩra naxunagüãxũ ga yema maxũ, rü ññuxũchi yixcama nixĩ ga yema nüxũ ñnüëxũ ga nüxĩ meã tüxũ nüxũ nacuèxèëxũ na aixcüma yĩxũ i tüxũ nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ ega nüxũ yaxõgügu ya Cristu. ⁴ Rü nümatama ga Tupana rü ta taxcèx nanangõxèë na aixcüma yĩxũ i Cristugagu tüxũ nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ. Yerü núma ga Tupana rü Naãë i Üünexũwa tüxũ nanawéx ga naguxũraxũxũ ga taxũ ga mexũgü rü cuèxruxũgü ga norü poramaã naxũxũ yema núma nanaxwèxexũãcüma. Rü yemaãcü nixĩ ga wenaxãrü tüxũ nüxũ nadauxèëxũ na aixcüma yĩxũ na Cristugagu tüxũ nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ.

Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na taxrüũ duũxũxũ yĩxũcèx

⁵ Rü ññuxma rü guxũma i ngẽma mexũgü i Cristugagu tüxũ ngẽxmaxũ i pemaã nüxũ tixuchigaxũ, rü Tupana rü taguma daxũcũãx ga norü orearü ngeruũgüna naxãga na namaã inacuèxgüxũcèx. Natürü duũxũgüxũ nixĩ ga

namuxũ na namaã inacuèxgũxũcèx ga guxũma ga yema mexũgũ. ⁶ Erũ Tupanaãrũ ore i ùmatũxũwa rũ ñanagürũ:

“Pa Tupanax, ¿rũ tacũ nixĩ i duũxũgũ rũ ngẽmacèx nagu curũxĩnũxũ? ¿Rũ tacũwa name rũ ngẽmacèx nũxũ cungechaũxũ? ⁷ Rũ paxaãchi curũ orearũ ngeruũ ga daxũcũãxgütũũwa cunayexmagũxẽẽ ga duũxũgũ, natürũ i ñuxma rũ aixcũma namaã cutaãẽ rũ nũxũ quicuèxũxũ. ⁸ Rũ naxmẽxwa cunangẽxmaxẽẽ i guxũma ga yema cuxũxũ”,

ñanagürũ i ngẽma orewa. Rũ yemaãcü nixĩ ga Tupana ga duũxũgũmẽxẽwa nayexmagũxẽẽãxũ i guxũma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxũ. Rũ nataxuma i tacũ i ñoma i naãnewa i tama naxmẽxwa nangẽxmaxẽẽxũ. Natürũ woo na ngẽmaãcü yiixũ, rũ ñuxma rũ ta tauta nũxũ tadau na duũxũgũmẽxẽwa nangẽxmaxũ i guxũma i ñoma i naãnewa ngẽxmaxũ. ⁹ Natürũ nũxũ tadau ya Ngechuchu ya aixcũma guxũmaãma icuácũ. Rũ yexguma Tupana ñoma ga naãnewa namuxgu rũ paxaãchi norũ orearũ ngeruũ ga daxũcũãxgüarũ ñaxtüwaama nanaxũxẽẽ. Natürũ i ñuxma ya Tupana rũ poraãcü Ngechuchuxũ nataxẽẽ rũ ãẽxgacũ ya tacũ nayaxĩxẽẽ yerũ ngúxũ ninge rũ guxũma ga duũxũgũcèx nayu yerũ yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana yerũ tüxũ nangechaũ rũ tüxũ narüngũxẽẽchaũ. ¹⁰ Yerũ ga Tupana rũ nanaxwèxe na guxũma i naxãcügũ nũxũ nangẽxmaxũcèx i nachica i mexũ i naxũtawa. Rũ yemacèx ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na ngúxũ yangexũcèx rũ taxcèx nayuxũcèx na aixcũmaxũchi tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Rũ name nixĩ na yemaãcü naxũãxũ ga Tupana yerũ nümatama nixĩ ga naxũãxũ

ga guxũma rü naméxwa nangẽxma na nüma nanaxwèx-exũácũma namaã inacuáxũcèx. ¹¹ Rü Ngechuchu nixĩ ya tüxũ imexẽégücü na Tupanapéxewa ixüünegüxũcèx. Rü ñuxma i nüma ya Ngechuchu ya tüxũ imexẽégücü rü guxãma i yixema na tüxũ yaxüünexẽégüxũ rü wüxitama nixĩ ya Tanatü. Rü ngẽmacèx nixĩ i nüma ya Ngechuchu ya Tupana Nane, rü tama taxcèx naxãnexũ na naẽneégũmaã tüxũ naxuxũ. ¹² Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ga Nane:

“Rü chaueneégüxũ tá nüxũ chacuèxẽẽ i cuchiga, Pa Chaunatüx. Rü norü ngutaquéxegüwa rü tá cuxcèx chawiyae na ngẽmaãcü cuxũ chicuèxüüxũcèx”, ñanagürü. ¹³ Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ta ga Nane:

“Cuxũ chayaxõ, Pa Chaunatüx, erü nüxũ chacuèx rü tá choxũ curüngüxẽẽ”, ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Rü daxe chixĩ, Pa Chaunatüx, namaã i cuxacügü i chaueneégü i choxna cumugüxũ”, ñanagürü. ¹⁴ Rü nüma ga Ngechuchu rü woo Tupana na yixĩxũ natürü duũxürüxũácü ñoma ga naanewa naxü na taxrũxũ naxãmachixũcèx rü naxãgüxũcèx na tachicüü nayuxũcèx rü yemaãcü yanaxoxẽẽãxũcèx ga Chatanáarü pora ga namaã tüxũ iyanatauxẽẽxchaũxũ. ¹⁵ Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na Chatanáaméxẽwa tüxũ ínangüxũxẽẽxũcèx ya guxãma ya yixema noxri naxcèx muũxẽxẽ ga na tayuexũ. ¹⁶ Rü yemacèx ñoma ga naãnewa nangu ga Ngechuchu na taxcèx nayuxũcèx i guxãma i yixema na Abráürüũ yaxõgüxũ. Rü tama daxüçũãx i orearü ngeruügücèx nayu, natürü taxcèx nixĩ ga numa naxũxũ rü nayuxũ. ¹⁷ Rü nüma ga Ngechuchu rü

nanaxwèxe na yixema i naëneëgü ixīgüxürüütama nügü na yaxĩxëëxü na yemaãcü aixcüma mecümacü ya nüxü ingechaütümüügücü ya tórü chogüruü yĩxücèx i Tupanapéxewa. Rü yemacèx nixĩ ga nügü inaxãxü rü nayuxü na yemaãcü Tupana duüxügüaxü nüxü ngechaüxücèx i norü pepadugü. ¹⁸ Rü yema nümatama ngúxü na yangexü ga yexguma Chataná nüxna ñügu, rü ngëmacèx i ñuxma rü nüxü natauxcha na tüxü nangüxëëxü ya yixema Chataná tüxna ñnüxë.

3

Ngechuchu rü Moïchéxü narüyexera

¹ Rü ñuxma Pa Chaueneëgü ya Tupanapéxewa Üünegüxe, rü pexü nixĩ ya Tupana inadexü na norü duüxügü pixīgüxücèx. Rü ngëmacèx name nixĩ i aixcüma meã nagu perüxĩnüë ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana núma namucü. Rü nüma ya Ngechuchu nixĩ i tórü chogüruü i Tupanapéxewa tüxü ixüünexëëcü. Rü yimaãxü nixĩ i yaxögüxü. ² Rü Tupana rü marü Ngechuchuxü naxuneta na naxüãxücèx ga yema puracü ga Tupana nüxna ãxü. Rü nüma ga Ngechuchu rü aixcüma Nanatüga naxĩnü rü nayanguxëë ga yema puracü yexgumarüü ga Moïché meãma na naxüxü ga yema puracü ga Tupana nüxna ãxü na nüxna nadauxücèx ga Tupanaärü duüxügü ga Yudügü. ³ Rü woo ga noxri rü Moïchéxü nitaégacüüxëë ga Tupana, natürü i ñuxma rü Moïchéarü yexera Ngechuchuxü nixĩ i yataégacüüxëëxü. Rü wüxi ya ĩpata ya ngexwacèx ixüxünerüü nixĩ, erü woo ngëma ĩpatamaã tataãë, natürü ngëma yexeraãcü nüxü icuèxüüxü nixĩ i ngëma ĩpataarü üruü. ⁴ Rü guxünema

ya ĩ rü nüxũ nangẽxma i norü üruũ. Natürü guxũma i tacü i ngẽxmaxũ, rü Tupana nixĩ ya naxücü. ⁵ Rü Moĩché rü wüxi ga Tupanaãrũ duũxũ ga aixcũma mexũ nixĩ yerü meã nüxna nadau ga Tupanaãrũ duũxũgü ga Yudíugü, yema Tupana namaã nüxũ ixuxũrũ. Rü nüma ga Moĩché nixĩ ga yema duũxũgũmaã nüxũ yaxuxũ ga ñuxãcü Tupana tá yixcũra nüxũ na rüngũxẽẽxũ. ⁶ Natürü nüma ya Ngechuchu rü Moĩchearũ yexera nixĩ erü Tupana Nanexũchi nixĩ. Rü nüma nixĩ i nüxna nadauxũ i guxũma i ngẽma Tupanaãrũ duũxũgü ixĩgũxũ. Rü yixema rü ta Tupanaãrũ duũxũgü tixĩgü ega aixcũma Ngechuchuaxũ yaxõgũgu rü taguma nüxũ rüxoegu. Rü Tupana nanaxwexe na guxũguma Ngechuchumaã itaãgũxũ erü nüxũ tacuèx na wüxi i ngunexũ rü tá taxcèx nataeguxũ na wüxiwa namaã ingẽxmagũxücèx.

Tupanaãrũ duũxũgü rü tá inarüngũẽ

⁷⁻⁸ Rü ngẽmacèx i Tupanaãrũ ore i ümatüxũwa rü ñanagürü i Naãe i Üünexũ:

“Rü ñuxma na nüxũ pexĩnüẽxũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name na nüxũ pexoexũ, yexgumarũ ga na naxügũãxũ ga yema duũxũgü ga Tupanaxũ ügũxũ rü tama naga ĩnüẽxũ ga yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũwa”.

⁹ Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:

“Rü yéma nixĩ ga chixexũ naxügũxũ ga nuxcũmaũgũxũ ga perü oxigü yerü choxũ naxügü yerü tama choxũ nayaxõgũchaũ. Rü yemaãcü nanaxügü woo 40 ga taunecũgu nüxũ na nadaugũxũ ga yema mexũgü ga üünexũ ga napéxewa chaxũxũ. ¹⁰ Rü yemacèx

namaã chanu ga yema duïxũgü, rü ñacharügü nüxũ: ‘Pema rü guxũguma chixexũguxicatama perüxinüēcha, rü taguma penaxüchaũ i ngēma chanaxwèxexũ na penaxüxũ’, ñacharügü nüxũ.

¹¹ Rü yemacèx nixĩ ga namaã chanuxũ ga yema duïxũgü, rü aixcūmaxũchi namaã nüxũ chixu na tãütáma yema naãne ga noxri namaã ichaxunetaxũwa nangugüxũ na ngēxma nangũēxũcèx”, ñanagürü ga Tupana. ¹² Rü ñuxma Pa Chaueneēgüx, rü name nixĩ i pegüna pedaugü na tama ngürüachi pechixearü maxũáxũcèx, rü ngēmagagu na nüxũ perüxoexũ na Tupana ya maxũcüaxũ na peyaxögüxũ. ¹³ Natürü ñuxma pexũ natauxchagu, rü name nixĩ na wüxichigü pegüaxũ penangüchaũxèxũ i guxũ i ngunexügu na taxúema i petanüwa Tupanaxũ taxoxüçèx nagagu i ngēma pecadu i pexũ womüxèēchaũxũ. ¹⁴ Rü ngema na Cristuxütawa nayauxgüxüçèx i maxũ i taguma gúxũ, rü tanaxwae na guxũguma aixcūma yaxögüechaxũ. Rü ngēxguma noxrürüütama guxũguma meã nüxũ yaxögüechagu rü tama nüxũ rüxoegu, rü tá namaã tüxũ nangēxma i tachica i daxügüxũ i naãnewa. ¹⁵ Natürü ñuxma nixĩ i namexũ na meãma yaxögüxũ. Rü ngēmacèx i Tupanaärü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü ñuxma na nüxũ pexĩnüēxũ i ngēma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name na nüxũ pexoexũ, yexgumarüü ga yema duïxũgü ga tama Tupanaga ñnüēxũ ga yexguma Moïchéwe naxixgu ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũwa”, ñanagürü. ¹⁶ ¿Rü texégü tixĩ ga guxema nüxũ ñnüēxè ga yema Tupana tümamaã nüxũ ixuxũ, rü ñuxũchi tama

Tupanaga ñnüëxê? Rû pemaã nüxũ chixu rû yemagü nixĩ ga yema duũxũgü ga Moĩché Equituanewa ínguxũëëxũ. ¹⁷ ¿Rû texémaã nixĩ ga nanuxũ ga Tupana ga 40 ga tauncügu? Rû pemaã nüxũ chixu rû namaã nanu ga yema duũxũgü ga chixexũ ügũxũ. Rû yemacèx yema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũgu nayue. ¹⁸ ¿Rû texégümaã nixĩ ga aixcúmaxũchi inaxunetaxũ ga Tupana na tãütáma yema naãnewa nangugũxũ na yexma nangũëxũcèx? Rû pemaã nüxũ chixu, rû yemagü nixĩ ga yema duũxũgü ga tama naga ñnüëxũ. ¹⁹ Rû ngẽmawa nüxũ tacuèx na taxucürüwama yema naãne ga noxri Tupana namaã ixunetaxũwa nangugũxũ ga yema duũxũgü, yerü tama nüxũ⁴ nayaxögü.

4

¹ Rû ngẽmacèx i ññuxma na Tupana tamaã ixunetaxũ na nügũxũtawata tá tüxũ yachocuxëëxũ na ngẽxma rüngũëxũcèx, rû tanaxwèxe i taxuãëgü, na tama ngürüãchi wüxie i tatanüwa tama ngẽxma taxücuxũ. ² Erü ññuxma i yixema rû marü nüxũ taxĩnüë i Tupanaãrü ore i mexũ, yexgumarüũ ga yema nuxcúmaũgũxũ ga duũxũgü nüxũ na naxĩnüëxũ. Natürü nümagü ga yema duũxũgü rû taxuwama nüxũ⁴ name ga nüxũ na naxĩnüëxũ ga yema ore yerü tama yema naga ñnüëxũrũũ aixcúma nüxũ⁴ nayaxögü. ³⁻⁴ Natürü i yixema na yaxögũxũ, rû tá aixcúma Tupanaxũtawata tichocu na ngẽxma rüngũëxũcèx. Rû wüxiwa i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rû ngũxchigaarü ngunexũchigaxũ nixu, rû ñnanagürü:

“Rû 6 ga ngunexũgu nixĩ ga naguxëëãxũ ga norü puracü ga Tupana. Rû yexguma norü 7 ga ngunexũwa

nanguxgu rü guxũma ga norü puracüna narüngũ”, ñanagürü. Rü nuxcüma ga Tupana rü nanaxwèxe na nangüëxũ ta ga yema nuxcümaũgüxũ ga tórü oxigü ga Moïchéwe rüxĩxũ. Natürü ga nümagü rü tama nüxũ nayaxõgüchaũ rü tama naga naxĩnüë. Rü yemacèx ga Tupana rü norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Yema duũxũgü rü tama choxũ nayaxõgü rü yemacèx namaã chanu rü aixcümaxũchi namaã nüxũ chixu na täütáma yema naãne ga namaã ichaxunetaxũwa nangugüxũ na ngëxma nangüëxũcèx”,

ñanagürü. ⁵⁻⁶ Rü yemaãcü ga yema duũxũgü ga nüxĩra nüxũ ñnüëxũ ga Tupanaärü ore i mexũ, rü tama nawa nichocu ga yema nachica ga Tupana namaã nüxũ ixuxũ, yerü tama naga naxĩnüë. Rü ngëmacèx nixĩ i Tupanaärü ore i ümatüxũwa i ñaxũ:

“Ngëma duũxũgü i tama chauga ñnüëxũ rü täütáma ngëma nachica i namaã ichaxunetaxũwa nichocu na ngëxma nangüëxũcèx”,

ñaxũ. Natürü ñuxma rü ta nangëxma i nachica i tümacèx ya yíxema ngëxma Tupanaxũtagu chocuchaũxë na ngëxma tariüngüëxũcèx. ⁷⁻⁸ Rü ngëma nachica i ngextá nagu nangüëxũ i duũxũgü rü tama yema naãne ga nuxcümaũgüxũ ga tórü oxigüxacügü tümaärü aëxgacü ga Yochuémaã tayauxgüxũ nixĩ. Yerü yexguma chi yema naãne yixĩgu, rü Tupana rü täũ chima wenaxärü nüxũ naxuneta ga to ga ngunexũ na nagu naxütawa yachocuxũcèx na ngëxma nangüëxũcèx i duũxũgü. Rü yemacèx ga Tupana rü wenaxärü nüxũ naxuneta i wüxi i to i ngunexũ na naxütawa yachocuxũcèx i duũxũgü na ngëxma nangüëxũcèx. Rü ngëma ngunexũ rü ñuxma nixĩ. Rü yemacèx ga Tupana rü mucüma ga taunecü ga

Moïchéwena rü Dabímaã nüxũ nixu ga yema norü ore ga ümatüxũ i ñaxũ:

“Rü ñuxma na nüxũ pexĩnüëxũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name na nüxũ pexoëxũ”,

ñaxũ. Rü yematama nixĩ ga ore ga marüchiréx pemaã nüxũ chixuxũ. ⁹ Rü ngẽmacèx i ñuxma rü ta nangëxma i wüxi i nachica i üünexũ i nagu tá aixcüma nangüëxũ i ngẽma Tupanaärü duüxügü ixĩgüxũ. ¹⁰ Rü yixema Tupanaxütawa ichocuxe na ngëxma tarüngüëxũcèx, rü nüxna tarüngüë i guxüma i tümaärü puracügü yexgumarüü ga Tupana rü nüxna na nangüxũ ga norü puracügü ga yexguma naãne naxüxguwena. ¹¹ Rü ngẽmacèx name na meã yaxögüxũ rü naga ixĩnüëxũ na ichocuxüçèx i ngextá Tupana tüxũ írüngüëxëëxüwa. Erü tama tanaxwèxe na texé ngürüächi yema nuxcümaüügüxũ ga duüxügü ga tama Tupanaga ñnüëxürüü norü orexũ na taxoxũ. ¹² Erü Tupanaärü ore rü namaxũ rü naporaxüchi. Rü wüxi i tara i guxüçüwawa meã waixmaguxüärü yexera nixĩ na natéxũ. Erü ngẽma ore rü tawa nixücu ñuxmata taãëwa nangu, rü ñuxmata nawa nangu i ngẽma wüxichigü nagu rüxĩnüxũ. Rü ngẽmaäcü meãma nanangoxëëãma i guxüma i ngẽma yixicatama nagu rüxĩnüxũ rü tüxũ ngúchaüxũ. ¹³ Rü nataxütáma i ñacü i Tupana üxũ i tá naxchaxwa nügü icúxũ erü napéxewa rü guxüma meã nangox. Rü guxüxũ nadau rü guxüxũ nacüèx ya yima tá tüxna çacü na namaã nüxũ ixuxüçèx i tórü maxüchiga.

Ngechuchu rü mecüxüchi ya tórü ngüxëëruü nixĩ i Tupanapéxewa

¹⁴ Ngechuchu ya Tupana Nane rü mecüxüchi ya tórü ngüxëëruü nixĩ i Nanatüpéxewa. Rü ñuxma rü daxügüxũ

i nañewa i Nanatüxütawa nangëxma na ngema taétüwa nachogüxcèx. Rü ngëmacèx tanaxwèxe i guxüguma nüxú tayaxögüecha rü taguma nüxü tarüxoe. ¹⁵ Rü nüma ya Ngechuchu rü aixcüma nüxü nacuèx na tüxü nangüxëxü erü nüxü nacuèx na ñuxäcü tüxü naguxchaxü i ngëxguma Chataná tüxna ñnugu rü pecadugu tüxü nanguxëëchaügu, yerü nüxna rü ta naxñü ga Chataná, ngëma tüxna na naxñnüxüü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü taguma chixexü naxü. ¹⁶ Rü ñuxma na tüxü nangëxmaxü ya tórü ngüxëëruü ya Ngechuchu, rü name nixi i tama imuüëäcüma nüxna tangaicamagü ya tórü äëxgacü ya Tupana ya tüxü ngechaücü. Rü tanaxwèxe na ngëmaäcü nüxna ingaicamagüxü na nüxü ingechaütümüügüxcèx rü tüxü nangechaüäcüma tüxü nangüxëxüxcèx i ngëxguma guxchaxügü tüxna ngaicamagu.

5

¹ Nuxcüma ga Tupana rü Moïchémaã nüxü nixu na Aráü yixüxcèx ga Yudügüarü paigüeru ixücü na guma duüxügüétüwa chogüxcèx ga Tupanapéxewa. Rü guxüma ga yema Aráüwena ügüxü ga paigüeru rü duüxügütanüwa nüxü naxunetagü na yema duüxügüarü ngüxëëruü yixüxcèx ga Tupanapéxewa rü Tupanana naxäxüxcèx ga ämaregü rü Tupanacèx nadaiäxüxcèx ga naxünagü na yemaäcü nüxü nüxü nangechaüxüxcèx ga norü pecadugü. ² Natürü ngëma paigüeru rü guxüma i duüxügürüütama nixi na pecadugu nanguxü. Rü ngëmacèx nüxü nacuèx na ñuxäcü yaxna namaã naxñnüxü i duüxügü i ngëxguma naëchitamare pecadu

naxüegu rü tama aixcüma Tupanawe naxĩxgu. ³ Rü ngẽma paigüeru rü tama ngẽma duĩxũgüaru pecaducèx-icatama nixĩ i nadaiãxũ i naxũnagü, natürü nanaxwèxe i noxrütama pecaducèx rü ta na nadaiãxũ i naxũnagü na ngẽmaãcü Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx i ngẽma pecadugü. ⁴ Rü taxúema tügütama tingucuchixẽ na paigüeru tiĩxũcèx. Natürü Tupana nixĩ ya tüxũ unetacü rü tüxna naxãcü i ngẽma puracü na paigüaru ãëxgacü tiĩxũcèx, yexgumarüü ga Tupana rü Arãũxũ na yangucuchixẽxũrüü na paigüeru yĩxũcèx. ⁵ Rü yexgumarüü ga Ngechuchu rü tama nügütama ningucuchixẽ na Tupanapéxewa tórü ngũxẽëruü i paigüeru yĩxũcèx. Natürü Tupana nixĩ ga yangucuchixẽëcü. Yerü Tupanatama nixĩ ga nüxũ ñacü:

“Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñuxma chanangoxẽ na Chaune quiĩxũ”,

ñacü. ⁶ Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü ta:

“Cuma nixĩ i guxũgutáma duĩxũgüaru ngũxẽëruü i paigüeru quiĩxũ, guma pai ga Melquisedérüü”, ñanagürü. ⁷ Rü yexguma Cristu ñoma ga naãnewa maũxgu, rü poraãcü nayumüxẽ rü tagaãcü rü naxauxãcü Tupanana naca na nüxũ nangũxẽëxũcèx na naga naxĩnüxũcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu, yerü Tupana rü napora na nüxũ nangũxẽëxũcèx na tama yuxũ namuũxũcèx. Rü Tupana rü Cristuxũ naxĩnü yerü nüma ga Cristu rü aixcüma Tupanaga naxĩnü. ⁸ Rü nüma ga Cristu rü woo Tupana Nane na yĩxũ, natürü ngúxũ ninge naxcèx na Tupanaga naxĩnüxũ. ⁹ Rü yemaãcü nügü inaxã rü curuchagu nayu na tümaãrü maxẽëëruü yĩxũcèx ya guxãma ya yíxema naga ñnüëxẽ. ¹⁰ Rü Nanexũ nixĩ

ga naxunetaxũ ga Tupana na guxũgutáma nügüpéxewa tórü ngũxẽeruũ i paigüeru yĩxũcèx yexgumarũũ ga pai ga Melquisedé ga norü yumüxéwa nuxcümaũcü ga tórü ox̄i ga Abráũcèx Tupanana cacü na guma Abráũxũ nangũxẽxũcèx ga Tupana.

Wüxi i ãñcũmaxũchixũ nixĩ na nüxũ rüxoexũ na yaxõgũxũ

¹¹ Rü ñuxma rü toxũ nangẽxma i muxũchixũma i ore i Cristuchiga ixĩxũ i pemaã nüxũ tixuxchaũxũ. Natürü naguxchaxüchi na meãma pemaã tanangoxẽxũ i ngẽma, erü pema rü tama pexũ natauxcha na nüxũ pecuáxũ. ¹² Rü marü ñuxgumama nüxũ na pecuáxũ i Tupanaãrũ orchiga, rü pema rü chi marü namaã pengüxẽẽtae. Natürü i pema rü ñuxma rü ta penaxwèxe na wena pemaã tanangoxẽxũ i ngẽma Tupanaãrũ ore i tauxchaxũ i nawa inaxügũxũ na Tupanachigaxũ icuáxũ. Rü ngẽmaãcü i pema, rü ñoma õxchana i naẽgünenixũwa maĩxũrũũtama pixĩgũ.. Erü tama nüxũ pecuèxgüéga i guxũma i ngẽma Tupanaãrũ ore i yexeraãcü tamaã nüxũ ixuxũ i Cristuchiga na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na naga pexĩnüxũ. ¹³ Rü yíxema yaxõxẽ ya tama nüxũ cuèxégaxe na ñuxãcü Tupanacèx tamaxũxũ, rü wüxi i õxchana i maĩxũrũũ tixĩ. Rü ngẽmaãcü pixĩgũ i pemax. ¹⁴ Natürü yíxema yaxõxẽ ya tümamaã yaxúxe na tanangugũxũ na tacü yĩxũ i nguxẽẽtae i mexũ rü éxna chixexũ, rü aixcüma nüxũ tacuèx na ñuxãcü Tupanacèx tamaxũxũ. Rü yíxema rü ñoma wüxi i duũxũ i yaxũ i namachimaã ãwemüxũrũũ tixĩ. Natürü i pema rü tama ngẽmaãcü pixĩgũ.

6

¹ Rü ngẽmacèx name nixĩ i yexeraãcü tingúeetanü

na aixcüma meã nüxũ icuáxũcèx i Cristuchiga. Rũ tanaxwèxe na nüxũ ichopetũxũ ga yema ore ga nawa inaxügũxũ na Cristuchigaxũ icuáxũ. Rũ täütáma yeücürũ yema ore ga nawa inaxügũxũchiga tidexagüecha. Rũ taxucèxma tũxcüũ wena pemaã nüxũ tixu na nüxũ perüxoexũcèx na nagu pexĩxũ i ngẽma mugũ ga Moĩché ümatũxũ i tama tũxũ maxẽxẽxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta taxucèxma tũxcüũ wena pemaã nüxũ tixu i nachiga na ñuxãcü Tupanaãxũ yaxõgũxũ. ² Rũ ngẽxgumarũũ ta taxucèxma tũxcüũ wena pexũ tangüexẽẽ na ñuxãcü Tupanacèx íbaiũxũ rũ ñuxãcü duũxũgũxũ ingõgüãcüma namaã iyumüxexũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta taxucèxma tũxcüũ wena pexũ tangüexẽẽ na ñuxãcü tá wena namaxẽxũ i duũxũgũ i yuexũ rũ ñuxãcü naãneãrũ guxgu rũ Tupana tá wüxichigũ i duũxũgũna çaxũ na ñuxãcü namaxẽxũ i ñoma i naãnewa. ³ Rũ ngẽmacèx i ñuxma rũ ngẽxguma Tupana tama tũxna nachuxgu rũ tanaxwèxe i yexeraãcü tingüetanũ na aixcüma guxũma i Cristuchigaxũ icuáxũcèx rũ nüxũ na icuáxũcèx na aixcüma ngẽma nũma nanaxwèxexũãcüma meã naxcèx na imaxẽxũ. ⁴⁻⁵ Natürũ ngẽxguma chi wüxie Cristuxũ yaxgu, rũ chi meãma Tupanaxũ tacuèxgu, rũ chi Naãẽ i Üünexũxũ tayauxgu, rũ chi nüxũ tacuèxgu na ñuxãcü namexũ i Tupanaãrũ ore rũ ñuxãcü na namexũ i daxũguxũ i naãne, rũ name nixĩ i taxuãẽ. ⁶ Erũ ngẽxguma chi ngẽmaãcü meã tayaxõxgu i noxrix rũ ñuxũchi Cristuxũ ítatèxũchixgu, rũ marũ taxucürũwama texé wenaxãrũ Tupanacèx tũxũ tataeguxẽẽ. Erũ ngẽxguma ngẽmaãcü ítanatèxũchixgu ya Tupana Nane, rũ ñoma wena curuchawa tayapotaxũrũũ tayaxĩxẽẽ, erũ guxũ i duũxũgũpéxewa ãne nüxũ tingexẽẽ. ⁷ Rũ dücax, wüxi i naãne i pucũ nagu ngxũ rũ meãma

nanetü nawa nayae tümacèx ya yíxema nagu üanexê, rü Tupanaarü ngüxêégagu nixĩ i ngema. ⁸ Natürü ngëxguma ngêma naâne rü tuxu rü natüanegü i chixexũ nawa yaegu, rü Tupana rü tá chixexũ namaã naxuegu rü üxüwa tá nigu i guxüma i nawa yaexũ. Rü ngëxgumarüũ tá tixĩ ya yíxema Cristuxũ ítáxe.

Ítananguxêê na nayauxgüxũ i maxũ i taguma gúxũ rü ngêmacèx tama nüxũ tarüxoe na yaxögüxũ

⁹ Natürü, Pa Chaueneëgü ya Pexũ Tangechaüğüxe, rü woo ngêmaäcü pemaã tidexagügu, natürü aixcüma nüxũ tacuèx na tama ngêma duüxügü i nüxũ rüx-oexürüũ pixĩgüxũ. Erü pema rü pexũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ, rü Tupana rü tá aixcüma poraãcü pexũ narüngüxêê na naxcèx pemaxëxücèx. ¹⁰ Erü nüma ya Tupana rü aixcümacü nixĩ. Rü nüma rü tãütáma nüxũ inayarüngüma ga yema mexũ ga pexüxũ rü ñuxäcü taeneëgü i yaxögüxüxũ na pengechaüğüxũ ga yexguma nüxũ perüngüxêégügu, ngêma ñuxma ípenaxüürüütama. ¹¹ Rü ñuxma rü tanaxwèxe i wüxichigü i pema rü ngêmaäcü noxrirüũ mexũ i perü ngüchaümaã nüxũ perüngüxêégüecha i taeneëgü ñuxmatáta wena núma naxü ya Cristu. Rü tanaxwèxe na ngêmaäcü pemaxëxũ na düxwa aixcüma Cristuxütawa pengugüxũ ngêma ípenanguxêëxürüũ. ¹² Rü tama tanaxwèxe na nüxũ perüxoetanücüxũ na Cristuwe perüxixũ. Natürü tanaxwèxe i naxrüũ pixĩgü i ngêma duüxügü i guxügüma meã yaxögüäcüma Cristuwe rüxĩãmaxũ rü nayauxgüxũ i guxüma i ngêma mexügü ga Tupana namaã ixunetaxũ. ¹³ Rü dücax, yexguma tóru օxi ga Abráümaã inaxunetagu ga Tupana rü nügüégagutama inaxuneta, yerü tataxuma

ga texé ga norü yexera ixĩxě na tumaegagu inaxunetaxũcèx. ¹⁴ Rü yemacèx ga Tupana rü Abráũxũ ñanagürü:

“Rü aixcūmaxũchi tá poraãcü cuxũ charüngũxěẽ. Rü tá cuxũ nangẽxma i muxũchixũtama i cutaagũ”, ñanagürü. ¹⁵ Rü Abráũ rü meãma ínananguxěẽ ga guma nane ga Tupana namaã ixunetacü. Rü yemacèx nabu ga guma nane ga Ichaá ga Tupana namaã nüxũ ixucü. ¹⁶ Rü ngẽxguma duũxũgü tacücèx ixunetagügu, rü to i norü yexera ixĩxũegagu inaxunetagü. Rü wüxicana tacücèx ngẽmaãcü inaxunetagügu, rü nüxũ tacuèx rü aixcūma tá nanaxügü i ngẽma naxcèx inaxunetagüxũ, rü marü taxucürüwama yeũcürü nachiga nidexagüecha. ¹⁷ Rü yemacèx ga Tupana rü yexguma inaxunetagu namaã ga yema duũxũgü ga nayauxgüxũ tá ga yema ngũxěẽ ga Tupana nüxna äxchaũxũ, rü nügüégagutama inaxuneta, yerü nanaxwèxe na meãma nüxũ nacuèxgüxũ na aixcūma tá yanguxěẽäxũ rü tagutáma naxüchicüüäxũ ga yema namaã inaxunetaxũ. ¹⁸ Rü nüxũ tacuèx rü ngẽxguma tacücèx nügüégagu inaxunetagu ya Tupana, rü taxucürüwama tüxũ nawomüxěẽ rü nanaxüchicüü i ngẽma. Rü ñuxma i guxãma i yixema na Tupanacèx ibuxmüxũ na tüxũ nangũxěẽxũcèx rü tüxũ namaxěẽxũcèx, rü nüma ya Tupana rü nügüégagu tamaã inaxuneta na ngẽmaãcü tá tüxũ nangũxěẽxũ. Rü ngẽmaãcü tüxũ nanangúchaũxěẽ rü tüxũ narüngũxěẽ na nüxũ icuáxũcèx na aixcūma tá nayauxgüxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ i tamaã inaxunetaxũ. ¹⁹ Rü ñuxma na ínanguxěẽxũ na aixcūma tá nayaxuxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ, rü taxucèxma taxoegaãgü, erü nüxũ tacuèx na aixcūma daxügüxũ i naãnewa i Tupana íngẽxmaxũwa tá ingügüxũ. ²⁰ Rü

ngema nangẽxma ya Ngechuchu i ñuxma yerü nüxıra yexma naxücu na Tupanapéxewa taétüwa nachogüxücèx. Rü ngẽmaäcü guxüguma tórü ngüxẽëruü i paigüeru nixĩ, guma Melquisedé ga Tupanapéxewa Abráüetüwa chogücürüü.

7

Ngechuchu rü guma nuxcümaücü ga pai ga Melquisedérüütama nixĩ

¹ Rü guma Melquisedé rü ñãne ga Charéüärü äëxgacü nixĩ ga yexguma namaüxgu ga Abráü. Rü nüma ga Melquisedé, rü duüxügüarü pai nixĩ ga Tupanapéxewa. Rü yexguma Abráü rü to ga nachüüãneärü äëxgacügümaã nügü nadaixgu rü nüxü nayexeragu, rü Melquisedé rü namawa Abráüpéxegu nayangu ga yexguma Abráü napatacèx taegugu. Rü nüma ga Melquisedé rü Tupanaégagu Abráümaã mexü naxuegu. ² Rü Abráü rü nüxü nayexma ga guxüma ga yemaxügü ga yema äëxgacügü ga namaã nügü nadèixüna napuxüxü. Rü yemawa ínanaxüxüchi ga yema Tupanana üxü, rü Melquisedéna nanaxã. Rü ngẽma naega i Melquisedé rü Äëxgacü ya Ixaixcümacü ñaxüchiga nixĩ. Rü norü ñãne ga Charéü rü Taãëxëëruü ñaxüchiga nixĩ. Rü ngẽmacèx i naega i Melquisedé rü Äëxgacü ya Taãëxëëruü ñaxüchiga ta nixĩ. ³ Rü Tupanaärü ore ga nuxcüma ümatüxüwa rü tama nüxü nixu na texé tiixü ga nanatü rü naë rü norü oxigü ga Melquisedé. Rü ngëxgumarüü ta tama nüxü nixu i norü buxchiga rü norü yuxchiga. Rü ngẽmacèx Tupana Nanerüü guxüguma duüxügüarü ngüxẽëruü ya pai nixĩ i Tupanapéxewa. ⁴ Rü ñuxma rü name nixĩ i nagu perüxĩnüë na ñuxäcü aixcüma

ãëxgacü ya tacü yïixü ga Melquisedé. Yerü nuxcümañcü ga tórü օxi ga Abráü rü Melquisedéna nanaxã ga yema Tupanana üxü ga natanüwa ga yema yemaxüğü ga togü ga ãëxgacügüna napuxüxü. Rü ngëmawa nüxü tacuèx na Tupanapéxewa tórü օxi ga Abráüärü yexeracü yïixü ga Melquisedé. ⁵ Rü ñuxma i Yudíugü, rü guxüma i norü ngëmaxüwa ínanaxüchigü i ngëma Tupanana üxü, rü ñuxüchi norü paigüna nanaxã yerü yemaãcü nixí ga namuãxü ga yema mugü ga Moiché ümatüxü. Natürü guxüma i ngëma paigü rü Lebítaagü nixíğü. Rü nüma ga Lebí rü guxüma i Yudíugürüü Abráütaa nixí. Rü ngëmaãcü i ngëma Yudíugü rü norü paigüna nanaxã i ngëma Tupanana üxü, woo natanüxüğü i Yudíugü na yïixü i ngëma paigü. ⁶ Natürü ga Melquisedé rü woo tama Lebítaa nixí, natürü Abráüméxëwa nanayaxu ga yema Tupanana üxü. Rü nüxü tacuèx na Abráü yïixü ga noxri nayaxucü ga Tupanaärü uneta. Rü Melquisedé rü Tupanana naca na Abráümaã mexü naxueguxücèx. ⁷ Rü guxãma meãma nüxü tacuèx rü ngëxguma texé toguècèx Tupanana caxgu na tüxü nangüxëëxücèx, rü Tupanapéxewa rü yíxema nüxna çaxe rü ngëma togü i naxcèx ítaçaxüärü yexera tixí. Rü ngëmaãcü nüxü tacuèx na Abráüärü yexera yïixü ga Melquisedé i Tupanapéxewa. ⁸ Rü ñuxma i nuã tatanüwa rü ngëma paigü i ngíxü yauxgüxü i ngëma dïëru i Tupanana ücü, rü duüxügümare nixíğü rü tá nayue. Natürü ngëxguma Melquisedéchiga yadexagu i Tupanaärü ore, rü ñoma namaxüxürüü nixí i nachiga yadexaxü. Rü ngëmawa nüxü tacuèx na Cristu ya guxüguma maxücürüü na yïixü ga Melquisedé. ⁹⁻¹⁰ Rü Abráütaa ga Lebí, rü guxüma i paigü i Lebítaagü ixígüxü i

ñuxma ngixũ yauxguxũ i ngẽma dñeru i Tupanana ücü, rü nümagü rü ta Abráümaã Melquisedéna nanaxãgü ga yema Tupanana üxũ. Yerü nüma ga Lebí rü guxũma ga nataagü i ñuxma Yudíugüarü paigü ixĩguxũ, rü woo ga na tauta nabuexũ ga yexguma, natürü marü Abráüxũnewa nayexmagü ga yexguma Melquisedé namawa Abráüpéxegu yanguxgu. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma paigüarü yexera yĩxũ ya Melquisedé. ¹¹ Rü nuxcümaügüxũ ga tórü oxigü ga Yudíugü, rü Lebítaagü ga paigüméxëwa nixĩ ga nayauxgüãxũ ga Tupanaärü mugü. Natürü pemaã nüxũ chixu rü yexguma chi yema paigü aixcüma yema Yudíugüxũ imexëëgügu ga Tupanapéxewa, rü taxucèx chima Tupana nüxũ naxuneta ga naĩ ga pai ga Melquisedérüü ixĩcü ga tama Lebítaa ga Aráürüü ixĩcü. Rü yemacèx ga Tupana rü nüxũ naxuneta ga Nane ga Ngechuchu na tórü chogüruü ya pai yĩxũcèx. ¹² Rü yemacèx ga Tupana rü yema Yudíugüarü paigüchicüüxũ nayangucuchixëë ga Cristu. Rü nüma nixĩ i ñuxma i aixcüma Tupanapéxewa tüxũ yamexëëgüxũ. Rü guxũma ga Lebítaa rü paigü nixĩgü yerü yemaãcü nixĩ ga naxueguxũ nawa ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ. Natürü nüma ga Cristu rü marü nanaxüchicüü ga guxũma ga yema. ¹³⁻¹⁴ Erü meãma nüxũ tacuèx rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya yima nachiga idexagücü rü tama Lebítaa ñixĩ erü nüma rü Yudátaa nixĩ. Rü nüxũ tacuèx rü taxuüma ga Yudátaa rü pai nixĩ, yerü ga Moĩché rü yexguma yema paigüchiga yadeaxgu rü taxuüma ga Yudátaaxũ naxuneta na pai yĩxũcèx. ¹⁵ Rü ngẽmaãcü meã nangox na Tupana iyanaxoxëëxũ ga guxũma ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ ga paigüchiga. Yerü nüma ga

Tupana rü nüxü̃ naxuneta ga wüxi ga pai ga yexwacaxü̃cü ga tama Lebítaa ixĩcü. Rü nüma nixĩ i tórü Cori yĩixü̃ ya Melquisedérü̃ ixĩcü, erü guxü̃ma i ngẽma togü i paigüarü yexera nixĩ. ¹⁶ Rü guxü̃ma ga yema togü ga paigü rü nangucu yerü Lebítaa nixĩgü. Natürü nüma ga Cristu rü paixü̃ ningucuchi yerü poramaã yuwa ínarüda rü guxü̃guma namaxẽcha na tüxü̃ nangü̃xẽxü̃cèx. ¹⁷ Rü ngẽmacèx i Tupanaärü ore i ümatüxü̃wa rü tórü Corichiga ñanagürü:

“Cuma rü guxü̃gutáma dũxü̃güarü ngü̃xẽërũ ya pai quixĩ Melquisedérü̃”,

ñanagürü. ¹⁸⁻¹⁹ Rü yemacèx ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane, yerü yema mugü ga paigüchiga naxümatüxü̃ ga Moĩché rü tama poraãcü tüxü̃ narüngü̃xẽë yerü tama aixcüma tüxü̃ nimexẽëgü ga Tupanapẽxewa. Rü yemacèx Nanexü̃ namu ga Tupana na tórü pecaducèx nayuxü̃cèx na ngẽmaãcü tüxü̃ nangẽxmaxü̃cèx i maxü̃ i taguma gúxü̃ rü aixcüma Tupanamü̃cügü ixĩgüxü̃cèx. ²⁰⁻²¹ Rü yexguma Tupana yema togü ga paigüxü̃ ngucuxẽëgu, rü nanangucuxẽëmare. Natürü yexguma Cristuxü̃ yangucuchixẽëgu na tórü ngü̃xẽërũ ya pai yĩixü̃cèx, rü nügüéagutama inaxuneta. Rü yemacèx ga yexguma Cristuxü̃ yangucuchixẽëgu rü ñanagürü:

“Choma i Cori ya Tupana rü marü cuxü̃ chaxuneta na guxü̃gutáma dũxü̃güarü ngü̃xẽërũ ya pai quixü̃cèx. Rü ngẽma rü tagutáma chanaxüchicüü erü chaugüéagagu ichaxuneta”,

ñanagürü. ²² Rü ñuxma na yemaãcü nügüéagutama inaxunetaxü̃ ga Tupana, rü nüxü̃ tacuèx na aixcümaxü̃chima yema paigüarü yexera na yĩixü̃ ya Cristu

erü guxũgutáma Tupanapéxewa tüxũ narüngũxêê. ²³ Rü yema togü ga paigü rü namuxüchi, yerü niyuetanü. Rü yemacèx taxucürüwama guxũguma paigü nixĩgü. ²⁴ Natürü ñuxma na tórü ngũxêêruũ ya paixũ yangucuchixũ ya Ngechuchu, rü ngẽmacèx marü taxucèxma texé ya togue tingucuchi, erü nüma ya Ngechuchu rü tagutáma nayu. ²⁵ Rü ngẽmacèx nixĩ i ñuxma i nüxũ natauxchaxũ na aixcüma tüxũ namaxêxêxũ ya guxáma ya yíxema norü ngũxêêmaã Tupanaxütawa ngugüxe. Erü nüma ya Ngechuchu rü guxũguma namaxêcha na tümaetüwa nachogüxücèx. ²⁶ Rü ngẽmaãcü ya Ngechuchu, rü nüxĩcatama nixĩ i pai ya tórü ngũxêêruũ yĩxũ i Tupanapéxewa. Erü nüma rü aixcüma naxüüne, rü nataxuma i chixexũ i nawa, rü nangearü pecaduãx yerü taguma taxrüũ pecadu naxü. Rü ñuxma rü guxũetüwa nangèxma i daxüguxũ i naãnewa i Tupana íngèxmaxüwa. ²⁷ Rü Ngechuchu rü tama ngẽma togü i paigüerurüũ nixĩ. Erü nümagü rü nanaxwèxe na guxũ i ngunexũgu Tupanacèx naxũnagü nadèixũ na ngẽmaãcü Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxücèx i noxrütama pecadugü rü guxũ i duũxũgüarü pecadugü ta. Natürü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nügü inaxãxgu, rü wüxicanatama pecaducèx nayu. Rü ngẽma rü guxũgutama name i Tupanapéxewa. ²⁸ Rü yema mugü ga Moíché ümatüxũ, rü duũxũgümarexũ naxuneta na paigüerugü yixĩgüxücèx. Natürü nümagü rü ta nipecaduãxgü. Natürü yemawena ga Tupana rü nügüégagu Nanexũ naxuneta na tórü ngũxêêruũ yĩxücèx. Rü yima Nane rü guxũguma mecüxüchi ya tórü Maxêxêêruũ nixĩ. Rü nüma rü guxũguma tüxũ narüngũxêê i Tupanapéxewa.

8

Ngechuchu nixĩ ya tórü ngũxẽẽruũ i Tupanapéxewa

¹ Rũ ngẽma pemaã nüxũ tixuxchaũxũ i ñuxma nixĩ na tüxũ nangẽxmaxũ ya tórü ngũxẽẽruũ ya mexẽchicü i Tupanaxûtawa. Rũ nüma rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rũ daxũguxũ i naãnewa i Tupanaãrũ tũgũnecüwawa narüto erü guxũãrũ ãẽxgacü nixĩ. ² Rũ ngẽma daxũguxũ i naãnewa i ngẽma nachica i üünexũ ga Tupana üxũwa nixĩ i taxcèx ínaxũ. Rũ tama ngẽma Yudũgüarü paigürüũ wüxi ya ïpata ya duũxũgü üxũnewa Tupanana taxcèx ínaca. ³ Rũ guxũma i ngẽma Yudũgüarü paigüeru rü nangucu na Tupanana naxãgüãxũcèx i ãmaregü rü naxcèx nadaiãxũcèx i naxũnagü na Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxũcèx i duũxũgüarü pecadugü. Rũ yemacèx ga Ngechuchu rü Tupanana nügü naxãmare na duũxũgüarü pecaducèx nayuxũcèx. ⁴ Rũ ñuxma i nüma ya Ngechuchu rü daxũguxũ i naãnewa nangẽxma na ngẽma tórü ngũxẽẽruũ ya pai yĩixũcèx i Tupanapéxewa. Rũ ngẽmacèx tama ñoma i naãnewa nixĩ i pai yĩixũ. Natürü ngẽxguma chi ñoma i naãnewa nangẽxmagu rü tãu chima pai nixĩ erü ñoma i naãnewa nangẽxmagü i ngẽma Yudũgüarü paigü i Tupanana ãmare ãgüxũ yema Moĩchéarü mugü nüxũ ixuxürüũ. ⁵ Natürü ngẽma puracü i ñoma i naãnewa naxügüxũ i ngẽma Yudũgüarü paigü, rü naxcèx nadauxũtaegümare i ngẽma Ngechuchu daxũguxũ i naãnewa üxũ. Rũ ngẽma nachica i nawa Tupanacèx napuracüexũ i ngẽma paigü, rü nanaxüchicünèxãgümare i ngẽma nachica i Ngechuchu nawa ngẽxmaxũ. Rũ meãma nüxũ tacuèx i ngẽma, yerü yexguma Moĩché naxüxchaũgu ga Tupanapata, rü Tupana rü ñanagürü nüxũ:

“¡Dücèx, meã nangugü i ngẽma cuèxruũ ga cuxũ chawéxũ
ga mèxpúne ga Chinaíwa! Rũ chanaxwèxe i
ngẽmaãcü na cunaxüxü”,

ñanagürü. ⁶ Natürü nüma ya tórü ngũxẽëruũ ya Cristu rü
daxüguxũ i naãnewa nangẽxma, rü ngema aixcümaxũchi
Tupanapéxewa taétüwa nachogü. Rũ ngẽma Yudúguiarü
paigü rü nagu naxĩama ga yema nuxcümaũxũ ga uneta ga
Moĩché ümatüxũ. Natürü nüma ya Tupana rü marü tüxna
nanaxã i wüxi i ngexwacaxũxũ i uneta erü tamaã nüxũ
nixu na Cristu yiixũ ya aixcüma tórü ngũxẽëruũ ixĩcü.
Rü nüma rü nayu na Tupanapéxewa tüxũ yamexẽëxücèx,
rü ngema Tupanaxütawa nangẽxma i ñuxma na taétüwa
nachogüxücèx. Rũ ngẽmaãcü nüxũ tadau na Tupanaärü
uneta i ngexwacaxũxũ rü yema nuxcümaũxũ ga unetaarü
yexera yiixũ na namexũ. ⁷ Yerü yexguma chi yema
nüxĩraũxũ ga uneta ga Moĩché ümatüxũ rü aixcüma
namexgu na duũxũgüxũ namaxẽëxücèx, rü marü tax-
ucèx chima tanaxwèxe i to i ngexwacaxũxũ i Tupanaärü
uneta. ⁸ Natürü nüma ga Tupana rü nüxũ nadau na
tama aixcüma napéxewa duũxũgüxũ yamexẽëxũ ga yema
nüxĩraũxũ ga uneta ga Moĩchéna naxãxũ. Rũ yemacèx ga
Tupana rü ñanagürü:

“Wüxi i ngunexũ rü wena táxarü guxũma i chorü
duũxũgümaã ichaxuneta. ⁹ Natürü ngẽma chorü
uneta i ngexwacaxũxũ, rü täütáma namaã nawüx-
igu ga yema nüxĩraũxũ ga chorü uneta ga nux-
cümaũgüxũ ga perü oxigümaã nüxũ chixuxũ ga
yexguma nüxũ charüngüxẽëgu na ínachoxüxücèx
ga Equituarü naãnewa. Yerü nümagü ga yema
duũxũgü rü tama chauga naxĩnüë rü tama nayan-

guxêê ga yema nüxĩraũxũ ga chorü uneta, rü yemacèx íchanawogü. ¹⁰ Natürü ngëxguma nawa nanguxgu na wena namaã ichaxunetaxũ, rü ñaãcü tá nixĩ i guxũma i Yudíugümaã ichaxunetaxũ: ‘Rü tá meãma ngëma duũxũgüxũ nüxũ chacuèxêê i chorü mugü na aixcüma naãewa nangëxmagüxũcèx. Rü choma rü tá norü Tupana chixĩ, rü nümagü rü tá chorü duũxũgü nixĩgü’.

¹¹ Rü guxũma i ngëma duũxũgü i choxũ yaxõgüxũ, rü aixcüma tá choxũ nacuèxgü. Rü ngëmacèx taxucèxtáma tüxcüũ nügümaã nüxũ nixugügü i chauchiga na ngëmaãcü choxũ nacuèxgüxũcèx. Erü guxũma i chorü duũxũgü rü aixcüma tá meã choxũ nacuèxgü woo buxũ rü éxna yaxũ. ¹² Rü tá nüxũ nüxũ changechaũ i norü chixexũgü, rü tá nüxũ ichayarüngümaxũchi i norü pecadugü”,

ñanagürü ga Tupana. ¹³ Rü dücax, ñuxma na Tupana ngexwacaxũxũ i unetachiga idexaxũ, rü ngëmawa nüxũ tacuèx na yema nüxĩraũxũ ga uneta rü marü nangu-petüchaũxũ. Rü nüxũ tacuèx rü guxũma i ngëma marü ngupetüchaũxũ, rü paxa tá inayarüxo. Rü ngëmaãcü i ngëma Yudíugüarü paigü, rü marü inayarüoxchaũ na Tupanapéxewa duũxũgüxũ nangũxêêxũ. Erü nüma ya Tupana rü marü Cristuxũ ningucuchixêê na tórü ngũxêêruũ yiĩxũcèx i napéxewa.

9

Tupanapata ga duũxũgü üxũnechiga rü Tupanapata ya daxũguxũ i naãnawa ngëxmanechiga

¹ Rü yexguma nuxcüma Moïchémaã yadeaxgu rü nüxna naxããgu ga yema nüxĩraũxũ ga uneta, rü Tupana namaã nüxũ nixu na ñuxãcü nanaxwèxexũ na nüxũ yacuèxüũgüxũ. Rü yexgumarüũ ta namaã nüxũ nixu na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx naxüãxũ ga wüxi ga ĩpata ga naxchirunaxcèx na yéma nüxũ yacuèxüũgüxũcèx ga paigü. ² Rü guma ĩpata ga naxchirunaxcèx rü nitüyemachĩã. Rü yema naxmachĩã ga nüxĩra nawa ixücuxũ, rü “Nachica i Üünexũ” nixĩ ga naega. Rü yéma nayexma ga werachica rü mecha ga pãũ ga üünexũ nagu nuxũ. ³ Rü yema to ga naxmachĩã ga yema tüyemachĩãxũcèxwena üxũ rü “Nachica i Üünexũchixũ” nixĩ ga naega. ⁴ Rü yéma nayexma ga yema mecha ga uirunaxcèx ga ngextá nawa yagugüãxũ ga pumara ga yixixũ ga yexguma yaguxgu. Rü yéma nayexma ta ga yema baú ga Tupanaãrũ mugü nagu namaã nanguxũgüxũ. Rü yema baú rü guxũwama uirumaã natüxüne. Rü yematama baúarũ aixepewa nayexma ga wüxi ga tũxũxãcü ga uirunaxcèx ga yema pãũ ga daxüwa rüyixũmaã aãcuxũ. Rü yexgumarüũ ta yema baúarũ aixepewa nayexma ga Arãũãrũ caxũruũ ga rüxüxũne, rü guma nutagü ga Tupanaãrũ mugü nagu ümatügücü. ⁵ Rü yema baúétüwa nayexmagü ga yema taxre ga daxücüãxchicünèxãgü ga ixãxpéxatüxũ. Rü naxpéxatügümaã nayadüxétügü ga yema baúátaũ. Rü yema daxücüãxchicünèxãgüarü ngãxũwa nixĩ ga nügü nangoxèxũxũ ga Tupana. Natürü taxucèxma tũxcüũ yexeraãcü nüxũ tixu i ngëmachiga. ⁶ Rü wüxicana yemaãcü na namexèègüãxũ ga guxüma ga yema, rü ñuxüchi ga paigü rü guxüguma yema nüxĩraũxũ ga naxmachĩãgu nachocuxũ na yéma Tupana namaã nüxũ ixuxũãcüma nüxũ yacuèxüũgüxũcèx. ⁷ Natürü yema to

ga naxmachĩãwa rü yema paigüarü ãëxgacüxicatama nixĩ ga yexma ücuxũ. Rü tama guxũguma yexma naxücu, natürü wüxicanatama yexma naxücu ga wüxichigü ga tauncügu. Rü yexguma yexma naxücuxgu rü yéma nanange ga naxũnagü rü guma nagümaã yema baúxũ namaxcuétü. Rü yemaãcü ga yema paigüarü ãëxgacü rü inanaxã ga guma nagü na noxrütama pecadu rü guxũma ga duũxũgüarü pecaduxũ iyanangümaxücèx ga Tupana. ⁸ Natürü yema paigüarü ãëxgacüxicatama nixĩ ga yema Nachica ga Üünexũchixũgu ücuxũ ga Tupana íyexmaxüwa. Rü ngẽmaãcü Tupanaãë i Üünexũ tüxũ nüxũ nacuèxëë na taxucürüwama yexma Tupana íyexmaxũgu nachocuxũ ga guxũma ga duũxũgü yerü yexguma nagu naxixgu ga yema mugü ga Moíché ümatüxũ rü nachuxu ga yema. ⁹ Rü guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuchigaxũ, rü wüxi i cuèxruũ nixĩ i taxcèx i yixema na ñuxma imaxëxũ. Rü ngẽmawa nüxũ tadau rü yema ãmaregü ga Tupanana naxãgüxũ rü yema naxũnagü ga Tupanacèx nadèixũ rü taxucürüwama yema duũxũgüxũ nimexëë na aixcüma Tupanapéxewa yamexũcèx. ¹⁰ Rü yema nuxcümaũgüxũ ga mugü ga õnagüchiga rü axeũgüchiga rü nacümagüchiga ixixũ, rü yema duũxũgüarü düxétüxünecèxicatama nixĩgü. Rü yemacèx tama yema duũxũgüxũ nimexëë na aixcüma Tupanapéxewa yamexũcèx. Rü woo naporã ga yema mugü ga noxrix, natürü yexguma ínanguxgu ga Cristu rü marü yexma nayacuèx na duũxũgümaã naporaxũ. ¹¹ Natürü i ñuxma rü marü ínangu ya Cristu. Rü nüma nixĩ i aixcüma tórü ngüxëëruũ yĩxũ i Tupanapéxewa, rü nagagu nixĩ i nangëxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngẽma nachica i ngextá taétüwa ínachogüxüwa rü aixcüma naxüüne erü

tama guma ïpata ga naxchirunaxcèx ga duïxũgũmare ùxũnerũ nixĩ erũ daxũguxũ i naãnewa nangëxma. ¹² Rũ Cristu rũ marũ daxũguxũ i naãnegu naxücu i ngextá Tupana íngëxmaxũwa. Rũ taxucèxma tũxcũũ wũxichigũ ya tauncügu ngëxma naxücu, erũ marũ guxũguma ngema nangëxmaëcha. Rũ yexguma yexma naxücuxgu, rũ tama yéma nanange ga chibugũgũ rũ wocaxacũgũgũ na Tupanana naxããxũcèx. Natürũ nüma ga Cristu rũ nagütama inaxã na yemaãcü naxütanũãxũcèx ga tórũ pecadugũ rũ tũxũ nangëxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. ¹³ Rũ yema mugũ ga Moïché ümatũxũ rũ ñanagürü:

“Ngëxguma texé yuetaxũ íngögũgu, rũ taxucürüwama Tupanapata ya naxchirunaxcèxgu taxücu”, ñanagürü. Rũ yemacèx ga yema Yudũgũ, rũ yexguma wũxi ga yuetaxũ yangögũgũgu rũ nanaxwèxegũ ga na norũ paixütawa nagaãxũ ga wũxi ga woca na yema pai Tupanacèx yamáxũcèx rũ na yaguãxũcèx na yemaãcü ga guma tanimaca rũ dexágu nagüãxũcèx na yema duïxũgũxũ namaã namaxcuxũcèx na yemaãcü nüxna ínayixũcèx ga norũ chixexũ. Natürũ yema rũ duïxũgũarũ düxétũxũnewaxicatama nanamexëë rũ tama norũ maxũxũ namexëë. ¹⁴ Natürũ nagü ya Cristu rũ yema naxũnagũgũarũ yexera name erũ tórũ maxũ namexëë na aixcüma Tupanapéxewa imexũcèx. Rũ Cristu rũ woo Tupana Nane na yĩxũ rũ na nataxuxũ ga norũ chixexũ, natürũ Tupanana nügũ naxã rũ tórũ pecaducèx nayu yerũ Naãë i Üünexũ nanaporaxëë. Rũ yemaãcü curuchagu nanabaxëë ga nagü. Rũ ñuxma ya yima nagü rũ ningü na tũxũ namexëëxũcèx i Tupanapéxewa. Rũ ngëmacèx taxucèxma tanaxwèxe na

nagu ixĩxũ ga yema mugü ga Moĩché ümatũxũ ga tama tũxna naxãxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rũ ñuxma na Cristugagu Tupanapéxewa imexũ, rü nüma ya Cristu rü tũxũ narüngũxêê na naxũxũcèx i ngẽma Tupana ya maxũcü tũxũ naxwèxexũ. ¹⁵ Rũ ñuxma na tórü pecaducèx nayuxũ ga Ngechuchu ya Cristu, rü nüma nixĩ i tórü ngũxêêruũ i Tupanapéxewa, ngẽma Tupanaãrũ uneta i ngexwacaxũxũ nüxũ ixuxũrũũ. Rũ ñuxma i yixema na Tupana tũxũ dexũ, rü tũxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ ega yima Naneãxũ yaxõgügu. Rũ ngẽxgumarũũ ta i guxũma i Tupanaãrũ duũxũgü ga nuxcüma yaxõgüxũ, rü nüxũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ yerü Cristu nayu na norü pecaduna ínanguxũxêêãxũcèx. ¹⁶ Rũ ngẽxguma nayuxchaũgu i wüxi i duũxũ, rü wüxi i poperagu nanaxümatü na texé tá nayaxuxũ i norü ngẽmaxũgü. Natürü ngẽxguma namaũxgu i ngẽma duũxũ, rü taxucürüwama texé tanayaxu i norü ngẽmaxũgü. ¹⁷ Rũ ngẽmacèx i ngẽma popera rü tama naporã i ngẽxguma namaũxgu i ngẽma duũxũ. Rũ ngẽxguma nayuxguxicatama nixĩ i naporaxũ. ¹⁸ Rũ nüma ga Cristu rü norü yumaã nixĩ ga Tupanapéxewa tũxũ yamexêêgüxũ. Yerü ga Moĩché rü nüxũ nixu rü yexguma texé pecaduãxgu rü tanaxwèxe na tũmaãrũ paixũtawa tanagaxũ ga wüxi ga naxũna na tũmaegagu nayuxêêãxũcèx rü inabaãxũcèx ga nagü na Tupana tũxũ nüxũ ngechaũxũcèx ga tũmaãrũ pecadu. ¹⁹ Rũ Moĩché rü guxũma ga duũxũgüpéxewa nüxũ nixu ga guxũma ga Tupanaãrũ mugü. Rũ yemawena nanayaxu ga wocaxacügügu rü chibuxacügügu, rü dexámaã nanaxüéũ. Rũ ñuxũchi nanayaxu ga wüxi ga naĩxchacüüxacü rü

ñuxre ga tüèxmü ga dauxñe, rü yema naïxchacüügu nanabagümü. Rü yemamañ guma nagüwa nanacúe rü ñuxüchi nanamaxcütü ga yema popera ga Tupanaärü mugü nawa yexmaxü. Rü yexgumarüü ta nayamaxcutanü ga guxüma ga duïxügü. ²⁰ Rü ñuxüchi ga Moïché rü ñanagürü nüxü ga duïxügü:

“Tupana rü marü inaxuneta na pexü tá nangüxëxü. Rü daa nagümañ pexü chimaxcutanü i ñuxma erü ngëmañcü nixi i choxü namuxü na ngëmawa nüxü pecuáxücèx na aixcüma tá pexü nangüxëxü”, ñanagürü. ²¹ Rü ñuxüchi ga Moïché rü guma nagümañ nanamaxcütü ga guma ñpata ga naxchirunaxcèx ga nawa Tupanaxü yacuèxüügüne. Rü yexgumarüü ta nayamaxcutanü ga guxüma ga yemaxügü ga namañ Tupanaxü yacuèxüügüxü ga guma ñpataarü aixepewa yexmagüxü. ²² Rü nüxü tacuèx rü yema duïxügü ga yexguma pecadu naxügügu rü Tupanapéxewa nügü yamexëgüchaügu, rü norü paigüxütawa nanaga ga wüxi ga naxüna na nüxü yamáaxücèx rü inabagüxëxüxücèx na Tupana tama napoxcuexücèx. Natürü ñuxma ya Tupana rü tüxü nüxü nangechaü i tórü chixexü yerü tórü pecaducèx nayu ga Ngechuchu rü nagü inanaba. Rü yexguma chi täü chima nayuxgu rü nagü inabaägu, rü taxucürüwa chima Tupana tüxü nüxü nangechaü i tórü pecadugü.

Cristu rü nayu na iyanaxoxëxüxücèx i pecadu

²³ Rü yemacèx ga Tupana rü nuxcümaxüchima Moïchémañ nüxü nixu na paigü duïxügüarü pecaducèx nadèixü ga naxünagü rü inabañxü ga nagü na yemañcü Tupana tama napoxcuexücèx ga duïxügü. Natürü i

ñuxma i yixema na Tupana tüxü dexü, rü tüxü nangëxma i tachica i daxüguxü i nañewa yerü Nane ya Cristutama tórü pecaducèx nayu rü inanaba ga nagü. Rü yima nagü rü Tupanapéxewa rü poraäcü ngëma naxünagügiarü yexera narüporamaë. ²⁴ Rü ngëmacèx i ñuxma rü taxucèxma tüxcüü guma ïpata ga naxchirunaxcèx ga duüxügü üxünegu naxücu ya Cristu na ngema taétüwa nachogüxcèx. Erü nüma ya Cristu rü marü Tupanaxütawaxüchi nangu i daxüguxü i nañewa. Rü ngema Nanatüapéxewa nangëxma i ñuxma na ngema taétüwa nachogüxcèx. ²⁵ Rü ngëmacèx i ñuxma rü taxucèxma tüxcüü guxüguma Nanatüna nügü naxãëcha na ngëmaäcü taxcèx nayuuuxcèx. Rü yema Yudügiarü paigüarü aëxgacügü rü gücü ga taunecügügu guma ïpata ga üünenegu nachocuxü na yéma Tupanana naxägiäxcèx ga guma naxünagügi. ²⁶ Natürü ya Cristu, rü taxucèxma tüxcüü gücü ya taunecügügu Tupanana nügü naxãëcha, erü ngëxguma chi ngëmaäcü yixügu rü chi noxri nañe ixügügumama rü chi marü muëxpüxcüna taxcèx nayu. Natürü ñomaücüü ga Cristu rü marü ñoma ga nañewa nangu na wüxicanatama nügü inaxäxcèx rü pecaducèx nayuxcèx. ²⁷⁻²⁸ Rü ngëma na wüxicanatama nayuxü i duüxügü naxüpa na Tupanapéxewa nangugüxü, rü yexgumarüütama ga Cristu rü wüxicanatama nügü inaxã rü nayu na iyanaxoxëëxcèx i muxüma i duüxügüarü pecadugü. Natürü wena taxarü núma naxü. Rü ngëxguma wena núma naxüxgu rü tama pecaduarü oxëëwa tá núma naxü. Natürü tá núma naxü na namaxëxëëxcèx i guxüma i ngëma duüxügü i aixcüma ínanguxëëgüxü.

10

¹ Rü yema mugü ga Moïché ümatüxü rü írarüwatama yema duüxügücèx nanangoxèè ga tacü tá na naxüxü ga Cristu. Natürü ga yema mugü rü tama aixcúma Cristurüü napora, yerü taxucürüwama Tupanapéxewa nayamexèè ga yema duüxügü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx nanadaiixü ga naxünagü na yemaäcü Tupanana nangaicamagüxcèx. Rü yemaäcü ga yema mugü rü taxucürüwama Cristurüü nanamaxèxèè ga yema duüxügü. ² Rü yexguma chi yema mugü aixcúma yema duüxügüxü imexèègu ga Tupanapéxewa, rü tã chima nagu narüxínüèècha na yapedaduáxü, rü chi nüxü narüxoe na naxünagü Tupanacèx nadèixü. ³ Natürü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx naxünagü nadèixü ga duüxügü, rü tama norü pecadu inayarüxoxèè. Rü yema rü norü pecaduarü cuèxächixèèruümare nixí. ⁴ Yerü guma nagü ga yema wocagü rü chibugü rü tama napora na iyanaxoxèèäxücèx ga pecadugü. ⁵ Rü yemacèx ga Cristu ga yexguma ñoma ga nañewa naxüxchaügu, rü Nanatüxü ñanagürü:

“Tama cunaxwèxe na naxünagü cuxcèx nadèixü i duüxügü na naxütanügüäxücèx i norü pecadugü. Natürü cunamexèè i ñaã chaxune na ngēmamaã chanaxütanüxcèx i pecadu. ⁶ Rü tama namaã cutaã i ngēma naxünagü i cuxna naxāmaregüxü rü cuxcèx nadèixü rü yagugüxü na naxütanügüäxücèx i norü pecadugü. ⁷ Rü yemacèx rü ñacharügü: ‘Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixí, rü nuã cupéxewa changèxma na chanaxüxcèx i curü ngúchaü rü na chayüxcèx, ngēma curü orewa chauchiga naxümatüxürüü’,

ñacharügü”.

⁸ Rü yemaäcü ga Cristu rü nüxũ nixu na Tupana rü tama aixcüma namaã nataãëxũ ga yema na naxcèx nadaiãxũ ga naxũnagü rü naxcèx yagugüãxũ na naxütanügüãxũcèx ga norü pecadugü woo yema mugü ga Moïché ümatüxũwa rü duũxũgüxũ namu na naxügüãxũ ga guxũma ga yema. ⁹ Rü yemawena ga Cristu, rü ñanagürü ta:

“Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixĩ, rü nuã cupéxewa changëxma na chanaxüxũcèx i curü ngúchaũ rü duũxũgüarü pecaducèx na chayuxũcèx”,

ñanagürü. Rü yemawa nüxũ tacuèx na Tupana rü marü iyanaxoxëãxũ na naxũnagü naxcèx nadëixũ, yerü Nanexũ ningucuchixëë na pecaducèx nayuxũ. ¹⁰ Rü ñuxma na Ngechuchu ya Cristu naxüxũ ga yema Tupanaärü ngúchaũ, rü ngëmacèx nixĩ i ñuxma i Tupanapéxewa ixüünexũ i yixema. Yerü nüma ga Cristu rü Tupanana nügü naxã na wüxicanatama guxãärü pecaducèx nayuxũ. ¹¹ Rü guxũma i Yudfugüarü paigü rü wüxichigü i ngunexügu rü tupaucawa nangëxmagüxũ na Tupanana naxãgüãxũcèx i naxũnagü i naxcèx nadaiixũ. Rü guxũguma yemaäcü nanaxügüxũ natürü taguma aixcüma inayarüxo ga norü pecadugü woo yemaäcü na naxügüxũãxũ. ¹² Natürü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü naxã na guxãärü pecaducèx nayuxũcèx. Rü yemawena rü ñuxüchi daxüwa naxü rü Tupanaärü tügü necüwawa nayarüto, erü guxãärü ãëxgacü nixĩ i ñuxmax. ¹³ Rü ngëma nixĩ i nangëxmaxũ ñuxmatáta ya Tupana rü guxũma i norü uwanügüxũ nüxũ nayexeraxëë. ¹⁴ Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü naxã rü nayu na guxũguma Tupanapéxewa timexũcèx ya yixema Tupanacèx tüxũ

yaxüünexëêgüxe. Rü ngëmacèx i ñuxma rü taxucèxma tÿxcüü wena nügü inaxã rü nayu, yerü wüxicanatama guxüma ningutanüxëê. ¹⁵⁻¹⁶ Rü Tupanaãê i Üünexü rü tÿxü nüxü nacuèxëê na aixcüma yïxü i ngëma, yerü nüma ga Tupana rü ñanagürü:

“Ngëxguma nawa nanguxgu na wena ngëma Yudíugü-maã ichaxunetaxü, rü wüxi i ngexwacaxüxü i uneta tá nüxna chaxã. Rü tá meã ngëma duüxügüxü nüxü chacuèxëê i chorü mugü na aixcüma naãëwa nangëxmagüxücèx rü guxüguma naga naxïnüëxücèx. ¹⁷ Rü tá nüxü ichayarüngü-maxüchi i ngëma duüxügüarü pecadugü rü ngëma chixexü i naxügüxü. Rü tagutáma wena nüxna chacuèxãchi”,

ñanagürü. ¹⁸ Rü ngëmaãcü nüxü tacuèx rü ngëxguma Tupana duüxügüaxü nüxü ngechaügu i norü pecadugü, rü marü taxucèxma tÿxcüü nanaxwèxe na wena tacü i naxüna naxägüxü naxcèx i pecadu.

Name nixi i Tupanana tangaicamagü

¹⁹⁻²⁰ Rü ngëmacèx i ñuxma, Pa Chaueneëgü, rü taxucèxma tÿxcüü tamuüê na Tupana íngëxmaxüwa ichocuxü na namaãxüchi idexagüxücèx. Rü nuxcü-maxüchima rü paigüarü ãëxgacüxicatama yexma naxücu nagu ga guma ípata ga naxchirunaxcèx ga Tupana nawa yexmane. Rü taxucürüwama ngexerüxüxemare yexma taxücu. Natürü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü marü inayanaxoxëê ga guxüma ga yema ga yexguma curuchagu nayuxgu rü nagü inabaãgu na Tupana íngëxmaxüwa tÿxü yachocuxëêxücèx rü namaãxüchi idexagüxücèx. Rü woo taxucürüwama Tupanana tangaicamagü ga noxrix, natürü nüma ga Cristu rü nayu na tÿxü namaxëxëxücèx.

Rü nagagu nixĩ i ñuxma i Tupanaxũtawa ingugũxũ. ²¹ Rü nüma nixĩ i Tupanapéxewa tüxũ nangũxêẽxũ i guxãma i yixema i Tupanaãrũ duũxũgũ ixĩgũxe. ²² Rü ñuxma na tüxũ nangẽxmaxũ ya tórũ ngũxêẽruũ i Tupanapéxewa, rü tanaxwèxe i ngearũ chixexũãcũma Tupanana tangaicamagũ na namaãxũchi idexagũxũcèx. Rü tanaxwèxe i aixcũma tayaxõgũ na nüma rü tá meã tüxũ nayaxuxũ yerũ Cristu rü taxcèx nayu na tüxũ iyanaxoxêẽãxũcèx i tórũ chixexũ rü yemacèx marũ naegagu ítabaiũ. ²³ Rü tanaxwèxe i aixcũma meã Cristuaxũ tayaxõgũeche yerũ nagũmaã tüxũ inayanaxoxêẽ ga tórũ chixexũ. Rü ngẽmacèx ítananguxêẽ na wena taxarũ núma naxũxũ na Nanatũxũtawa tüxũ nagagũxũ. Rü taguma tanaxwèxe na nüxũ rüxoexũ na yaxõgũxũ, rü bai i írarũwa. Erũ Tupana ga tamaã ixunetacũ na tüxũ nangũxêẽxũ, rü aixcũmaxũchi tá nayanguxêẽ i guxũma ga yema tamaã nüxũ yaxuxũ. ²⁴ Rü ñuxma na ngẽmaãcũ tüxũ nangũxêẽxũ ya Tupana, rü name nixĩ i guxũguma naxcèx tadaugũ na ñuxãcũ wũxichigũ yigũ rüngũxêẽgũxũ na yexeraãcũ yigũ ingechaũgũxũcèx rü mexũ ixügũxũcèx. ²⁵ Rü name nixĩ i guxũguma tórũ ngutaquéxegũwa na íngugũxũ. Erũ nümaxũ rü marũ nüxũ narüxoe na ngutaquéxewa naxĩxũ, rü tama tanaxwèxe na ngẽxgumarũĩ ixĩgũxũ. Rü ngẽmacèx name nixĩ i yigũaxũ tanangũcháũxêẽ na íngutaquéxegũxũ. Rü ñuxma na nüxũ icuáxũ na marũ yangaicaxũ ya tórũ Cori, rü yexeraãcũ tanaxwèxe na yigũaxũ nangũcháũxêẽxũ. ²⁶ Natürũ ngẽxguma chi texé Cristuaxũ yaxõchiréxgu ga noxrix rü ñuxũchi noxtacũma nüxũ tarüxoxgu, rü marũ nataxuma na ñuxãcũ

namexëëxũ i ngẽma tümaãrũ pecadu i Tupanapéxewa. ²⁷ Erü ngëxguma chi ngẽmaãcü noxtacüma Cristuxũ tarüxoxgu, rü aixcümaxũchi tá tanayaxu i ngẽma poxcu i aũcümaxũ i Tupana tá tüxũ namaã poxcuxũ rü yima üxü ya iyaurane ya nawa tá ínaguxũne i ngẽma Tupanamaã rüxuwãngüxũ. Rü ngëxícatama nixĩ i tüxũ ínanguxëëxũ ya yíxema Cristuxũ rüxoxe. ²⁸ Rü nüxũ tacuèx rü yexguma texé tama Moíchéarü mugüga ínúgu rü nayexmagu ga taxre rü éxna tomaëxpüx ga duũxügu ga tüxũ daugüxũ rü tüxũ ixugüexũ na aixcüma tama naga taxínüxũ, rü aëxgacügü rü noxtacüma tüxũ nimèxgü rü tama nüxũ tangechaütümüügü. ²⁹ Natürü Tupana rü aixcüma yexeraãcü tá nanapoxcue i ngẽma duũxügu i tama Nanega ínúëxũ rü yima nagü ya pecaduarü piruũxũ oexũ rü Naãe i Ünexũ i nüxũ ngechaũxümaã guxchigagüxũ. ³⁰ Rü meãma nüxũ tacuèx rü Tupana rü tama natücèxma ñanagürü:

“Choma tá nixĩ i namaã nüxũ chacuáxũ na tacü tá namaã chaxüxũ i guxüma i ngẽma chixexũ ügüxũ. Rü aixcüma tá chanapoxcu”,
ñanagürü. Rü yexgumarüũ ta ñanagürü:

“Choma tátama nixĩ i nüxna chaçaxũ i wüxichigü i chorü duũxügu i norü maxüchiga”,
ñanagürü. ³¹ Rü dücax, rü aixcüma namaxũ ya Tupana, rü ngẽmacèx ega tama naga ixínüëgu rü wüxi i aũcümaxüchixũ nixĩ na naméxgu inguxũ na tüxũ napoxcuxüçèx. ³² Rü dücax, name nixĩ i nüxna pecuëxãchie ga ñuxãcü na yíxũ ga yexguma noxri Cristuxũ peyauxgu. Rü yexguma ga pema rü yema na peyaxögüxüagü rü poraãcü guxchaxügu pexũ nangupetü, natürü tama

Cristuxĩ perüxoe rü bai ga írarüwa. ³³ Rü ñuxre ga pema rü duĩxũgü pemaã naguxchigagü rü guxápéxewa pexũ nicuaixgü. Rü toguãx ga pema rü pegü ipeyaxãgü na yema pemücügürüũ ngúxũ pingegüxũcèx. ³⁴ Rü pema rü pexũ nangechaũtümüũgü ga yema petanüxũgü ga yaxögüxũ ga poxcupataũwa yexmagüxũ. Rü taãëácüma yaxna namaã pexĩnüë ga yema tama yaxögüxũ ga pexna napuxũxũ ga perü yemaxũgü. Rü tama naxcèx pexoegaãë, yerü meãma nüxũ pecuèx rü daxügüxũ i naãnewa pexũ nangëxma i ngëma perü ngëmaxũgüarü yexera ixĩxũ, erü tagutáma nagux. ³⁵ Rü ngëmacèx i ñuxmax, rü tama name na nüxũ perüxoexũ na Cristuaxũ peyaxögüxũ woo tacü pexũ üpetügu. Erü marü nüxũ pecuèx rü Tupana rü aixcümaxũchi tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxũ i taguma gúxũ, erü Cristuaxũ peyaxögü. ³⁶ Rü ngëma guxchaxũgü i pexũ ngupetüxũ, rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüë na penaxüxũcèx i Tupanaãrü ngúchaũ rü penayaxuxũcèx i ngëma ãmare i pemaã inaxunetaxũ. ³⁷ Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Paxaxüchi tá wenaxãrü núma naxũ ya Cristu. Rü aixcüma täütáma nuxcü ínangu. ³⁸ Natürü yíxema tümaãrü õgagu chopéxewa mexë, rü name nixĩ i guxüguma tayaxõõcüma chauxcèx tamaxũ. Natürü ngëxguma nüxũ tarüxoxgu na tayaxõxũ, rü choma rü täütáma tümamaã chataãë”, ñanagürü. ³⁹ Natürü i yixema rü tama ngëma duĩxũgü i nüxũ rüxoexũ i Tupana tá poxcuexũrũ tixĩgü. Erü yixema rü ngëma yaxögüxũtanüxũ tixĩgü, rü ngëmacèx tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ.

11

Tórü òchiga

¹ Rù ñuxma rù tórü ògagu nixĩ i nùxũ icuáxũ na aixcũma tá nayauxgũxũ i guxũma i ngẽma irünguxẽẽgũxũ ga Tupana tamaã ixunetaxũ. Rù ngẽma tórü ògagu nixĩ i nùxũ icuáxũ na aixcũma Tupana tá yanguxẽẽxũ i ngẽma norü uneta i ñuxma tauta nùxũ idauxũ. ² Rù ñuxre ga nuxcũmaũgũxũ ga tórü oxigü rù Tupanaãxũ nayaxõgü, rù yemacèx ga Tupana rù namaã nataãe. ³ Rù ngẽma tórü ògagu nixĩ i nùxũ icuáxũ na aixcũma yĩixũ na Tupana rù norü oremaãmare nangoxẽẽãxũ ga ñoma ga naãne rù üèxcü rù tauemacü rù woramacurigü rù èxtagü. Rù yemaãcü ga Tupana, rù ngürüwa nanangoxẽẽmare ga guxũma i ngẽma ñuxma nùxũ idauxũ. ⁴ Rù guma nuxcũmaũcü ga Abé rù Tupanaãxũ nayaxõ. Rù yemacèx Tupanaga naxĩnü rù nùxna nanaxã ga wüxi ga naxũna ga Tupanacèx yamáxũ. Natürü ga naẽneẽ ga Caí rù tama Tupanaga naxĩnü rù tama nùxna nanaxã ga yemaãmare ga Tupana nùxũ naxwèxexũ. Rù yemacèx ga Tupana rù woo tama Caímaã nataãe, natürü Abémaã nataãe rù nùxũ nixu na mecü yĩixũ yerü nayaxõ rù naga naxĩnü. Rù ngẽmacèx i ñuxmax na woo nayuxũ ga Abé, natürü wüxi i tórü cuèxruũ nixĩ. Erü nawa nixĩ i nùxũ icuáxũ na Tupana naxwèxexũ na yaxõgũxũ rù naga ixĩnüexũ. ⁵ Rù Enó rù ta Tupanaãxũ nayaxõ rù naga naxĩnü. Rù yemacèx nixĩ ga namaxãcütama yagaãxũ na tama nayuxũcèx. Rù namücügü rù taguma nùxũ inayangaugü, yerü Tupana nayaga. Rù Tupanaãrü ore i ümatüxüwa nùxũ nixu rù yexguma tauta yagaãgu, ga Enó

rü nanaxü ga yema Tupana naxwèxexü. ⁶ Natürü taxu-
acüma Tupana tamaã nataãẽ ega tama nüxü yaxögügu. Rü
yíxema namaã ãmücüchaüxẽ, rü tanaxwèxe na tayaxõxü
na aixcümáxüchi nangëxmaxü i nüma rü aixcüma tüxü
nangüxëëxü ya yíxema naxcèx daugüxe rü naga ñnüëxë.
⁷ Rü yexguma Noemaã yadeaxgu ga Tupana, rü nüma ga
Noe rü nayaxõ rü naga naxĩnú. Rü Tupana rü namaã
nüxü nixu rü tá na ínanguxëëãxü ga mucü ga taxüchicü
ga taguma duüxügü nüxü daucü rü tá guxüwama inan-
guanexëëcü. Rü namaã nüxü nixu ga na naxüãxücèx
ga wüxi ga wapuru ga taxüne na tama nayuexücèx ga
nüma rü namèx rü nanegü rü naneãxgü. Rü Tupanaga
naxĩnú ga Noe, rü nanaxü ga guma wapuru, rü yemaãcü
tama nayue ga nüma rü napatacüãx. Rü yemaãcü Tu-
panaãxü nayaxõ. Natürü yema togü ga duüxügü rü
tama nayaxögü, rü yemacèx Tupana nanapoxcue. Natürü
nüma ga Tupana rü Noexü nixu na napèxewa namexü,
yerü nüxü nayaxõ. ⁸ Rü guma tórü oxí ga Abráü, rü
Tupanaãxü nayaxõ. Rü yemacèx nixí ga naga naxĩnüxü
rü nüxna yaxüxü ga nanatüchiüãne na nawa naxüxücèx
ga yema naãne ga Tupana tá nüxna äxü na noxrüxüchi
yíxücèx. Rü yemaãcü nanaxü ga yexguma Tupana
namuxgu. Rü nanatüchiüãnewa inaxüãchi ga Abráü
woo tama nüxü na nacuáxü ga ngextá tá na naxüxü.
⁹ Rü yexguma nawa nanguxgu ga yema naãne ga Tu-
pana namaã ixunetaxü, rü ñoma yexma naxüãneãxürüü-
mare ípata ga naxchirunaxcèxmaãmare naxãchiü. Rü
yexgumarüütama nixígü ga nane ga Ichaá rü nataa
ga Acobu, yerü yexguma nayaegu rü Abráürüü ñoma
yexma naxiãneãxürüümare nixígü ga yema naãnewa. Rü

yemaãcü nixîgü ga guxüma ga nümagü ga na woo Tupana rü namaã inaxunetaxü ga na noxrüxüchi yîxüçèx ga yema naãne. ¹⁰ Rü yemaãcü ga Abráü, rü woo ñoma yexma naxüãneãxürüümare yéma nayexma, natürü Tupanaãxü nayaxõchigüama, yerü nüxü nacuèx na Tupana tá daxüguxü i naãnewa na nagaxü nawa ya yima ñane ya nümatama naxüxüne ya tagutáma iyarüxoxüne. ¹¹ Rü yexgumarüütama iyixî ga Abráü namèx ga Chara. Rü woo ga na taguma naxããcüchiréxü yerü marü iyaxüchi, natürü ixããcü yerü iyaxõma na Tupana rü aixcüma tá yanguxèãxü ga yema norü uneta ga tá na naxããcüxü. ¹² Rü yemaãcü ga Abráü rü woo marü yaguãxüchi na yîxü, natürü düxwa nüxü nayexma ga wüxi ga nane, rü gumawa ne naxî ga muxüma ga nataagü. Rü ñuxma rü ñoma ètagürüü namuxüchi, rü ñoma naxnücü ya taxuacüma yaxugücürüü nixîgü, yerü yemaãcü Abráümaã inaxuneta ga Tupana. ¹³ Natürü nümagü ga Abráü rü Ichaá rü Acobu rü nayue, rü yemacèx tama nüxü nadaugü ga guxüma ga nataagü i ñuxma ngëxmagüxü, rü tama namaã inacuèxgü ga yema naãne ga noxri Abráümaã nüxü yaxuxü ga Tupana. Natürü Tupanaãxü nayaxõgüama, rü yemacèx nüxü nacuèxgü rü Tupana rü tá aixcüma na yanguxèãxü ga yema norü uneta ga namaã nüxü yaxuxü. Rü nataãgü yerü nüxü nacuèxgü na täütáma guxüguma ñoma ga naãnewa na nayexmagüechaxü, rü yemacèx nüxü nixugüe na to i nachiüãnecüãxürüümare yixîgüxü ga ñoma ga naãnewa. ¹⁴ Rü nümagü rü yema oremaã meãma tüxü nüxü nacuèxè na tama ñoma ga naãneguxicatama naxînüèxü natürü ínanguxèègüãxü i to i nachica i daxüguxü i naãnewa ngëxmaxü. ¹⁵ Rü nümagü rü

yexguma chi nanaxwèxegügu ga naxcèx na nawoeguxü ga yema naãne ga noxri nawa ne naxixü, rü tãü chima nüxü naguxcha rü chi naxcèx nawoegu. ¹⁶Natürü ga nümagü rü nüxü nangúchaüğü i ngẽma naãne i mexẽchixü i daxüwa ngẽmaxü i Tupanaxütawa. Rü yemacèx nixi ga Tupana ga tama naxãnexü na nüğü yaxuxü na norü Tupana yixü. Yerü nüma ga Tupana rü naxcèx nanamexẽ ga wüxi ga ñãne ya daxügxü i naãnewa ngẽxmane. ¹⁷⁻¹⁸Rü Tupana ga noxri rü Abráümaã nüxü nixu rü ñanagürü:

“Cune ya Ichaáwa tá cuxü nangẽxma i muxüchixütama i cutaagü”,

ñanagürü. Rü Abráü rü nayaxõ na Tupana rü aixcümaxüchi tá na yanguxẽãxü ga yema namaã inaxunetaxü. Rü yemacèx ga yexguma Tupana nüxü üxgu rü Ichaácèx nüxna nacaxgu na naxcèx yamáãxücèx, rü nüma ga Abráü rü tama nanachuxu. Rü ínamemare na Tupanacèx yamáãxü ga guma nane ga nügümaã wüxicacü.

¹⁹Yerü nüma ga Abráü rü nayaxõ na Tupanaãxü natauxchaxü na wena namaxẽẽãxü i yuexü. Rü yemacèx ga Abráü rü ínamemare na Tupanacèx nanexü yamáxü yerü nayaxõ na Tupana rü wena tá namaxẽẽãxü. Rü aixcümaxüchi yemaãcü Abráücèx nanaxü ga Tupana, yerü woo ñoma marü nayuxürü nixi ga nane, natürü ga Tupana rü maxücü nüxna nanamu. Rü yema rü wüxi ga tórü cuèxruü nixi na ñuxácü aixcüma yaxõõxü ga Abráü. ²⁰Rü guma Ichaá rü ta Tupanaãxü nayaxõ. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu, rü nayumüxè rü Tupanana naca na nanegü ga Acobu rü Echaúxü nangüxẽẽxücèx. Rü yemaãcü nayumüxè yerü aixcüma nayaxõ na Tupana tá yanguxẽẽxü ga yema nüxna naxcèx

naçaxũ. ²¹ Rũ guma Acobu rũ ta Tupanaãxũ^ú nayaxõ. Rũ yemacèx ga yexguma marũ nayèxgu rũ nayuxchaũgu, rũ norũ caxũxũmaã nũgũ inachixẽẽ rũ Tupanaxũ nicuèxũũ. Rũ nayumüxẽ rũ Tupanana naca na nataagũ ga Yúche nanegũxũ nangũxẽẽxũcèx. Rũ yemaãcü nayumüxẽ yerũ aixcüma nayaxõ na Tupana tá yanguxẽẽxũ ga yema Abráũmaã inaxunetaxũ. ²² Rũ guma Yúche rũ ta Tupanaãxũ^ú nayaxõ. Rũ yemacèx ga yexguma nayuxchaũgu, rũ natanüxũgũmaã nüxũ nixu rũ ñanagürũ:

“Tataagũ rũ yixcüra rũ tá ínachoxũ i nuã Equituanewa na nawa naxĩxũcèx i ngẽma naãne ga Tupana tórũ oxĩ ga Abráũmaã nüxũ ixuxũ. Rũ ngèxguma ngema naxĩxgu, rũ chanaxwèxe ya chauxchinèxãgũ rũ ta ngema nanana na ngèxma yatèxgũãxũcèx”, ñanagürũ. ²³ Rũ yemawena rũ mucüma ga taunecügũ rũ nimu ga yema duũxũgũ ga Equituanewa. Rũ yema nachĩũãneãrũ ãèxgacü, rũ tama nanaxwèxe na yexeraãcü yamuètanüxũ, rũ yemacèx nanamu na tüxũ nadèixũcèx ga guxãma ga buxe ga iyatüxe ga yexwacèx ibuetanüxẽ. Natürũ nanatü rũ naẽ ga guma tórũ oxĩ ga Moĩché, rũ aixcüma Tupanaãxũ^ú tayaxõgũ. Rũ yemacèx ga yexguma noxri nabuxgu ga Moĩché, rũ tomaẽxpüx ga tauemacügu itayacuxgũ, yerũ nüxũ tadaugũ na namexèchixũ rũ tama naxcèx tamuũẽ ga yema Equituaneãrũ ãèxgacüarũ ore ga woo na naxunagũãxũ ga na buxe tüxũ nadèixũ. ²⁴⁻²⁵ Rũ Moĩché rũ ta Tupanaãxũ^ú nayaxõ. Rũ yemacèx ga yexguma marũ nayèxgu rũ tama nanaxwèxe na nũgũ yaxuxũ na Equituaneãrũ ãèxgacüxacü ngĩne na yĩxũ, yerũ naxcèx rũ narümemã na natanüxũgũ ga Yudíugũmaã wüxigu ngúxũ yangexũ. Rũ tama nanaxwèxe na ñacü ga ñoma

ga naãneãrũ chixexũmaã nũgũ na nataãẽxẽxũ, yerũ nũxũ nacuèx rũ yema taãẽ rũ paxaãchiruũmare nixĩ. ²⁶ Rũ yexgumarũ na daxũguxũ ga naãnena na yaxũxũ ga Cristu na ngũxũ yangexũcèx, rũ yexgumarũ ta nixĩ ga Moĩché ga ãẽxgacũpatana na yaxũxũ, yerũ naxcèx rũ narũmemaẽ na natanũxũgũ ga Yudũgũmaã wũxigu ngũxũ yangexũ. Natũrũ taxucèxma yema ngũxũgu narũxĩnũ, yerũ nũxũ nacuèx rũ tá wũxi i ngunexũgu Tupanaxũtawa na nayauxãxũ i norũ natanũ. ²⁷⁻²⁸ Rũ yema na yaxõõxũcèx nixĩ ga Tupanaga naxĩnũxũ ga Moĩché. Rũ yemacèx ga yexguma Tupana namuxgu ga na naxũãxũ ga ùpetũchiga, rũ nayanguxẽẽ ga yema Tupana namuxũ. Rũ nũma ga Moĩché rũ guxũma ga natanũxũgũ ga Yudũgũxũ namu na wũxichigũ ga ãpatawa yamáãxũcèx ga wũxi ga carneruxacũ na yemagũmaã namaxcuãxũcèx ga naãxpatagũ. Rũ ñanagũrũ nũxũ:

“Ñoma i chũtaxũgu rũ tá Tupana nũma Equituanewa nanamu i wũxi i norũ orearũ ngeruũ i daxũcũãx rũ tá nanadai ya yima nũxira bucũ ya Equituanecũãxgũ nane i wũxichigũ ya ãpatawa. Natũrũ ngẽxguma yima nagũmaã penamaxcuxgu i perũ ããxpata, rũ tãũtãma pechiũgu naxũcu”,

ñanagũrũ. Rũ yemaãcũ ga Moĩché rũ Tupanaga naxĩnũ yerũ nũxũ nayaxõ. Rũ yemacèx ga yema orearũ ngeruũ ga daxũcũãx rũ taxuũma ga Yudũgũnexũ nimèx. Rũ yema na yaxõõxũcèx nixĩ ga ãnaxũxũxũ ga Equituarũ naãnena, rũ tama naxcèx namuũxũ na guma Equituaneãrũ ãẽxgacũ tá namaã nanuxũ. Rũ taguma nũxũ narũxo ga Tupanawe na naxũxũ, yerũ Tupana ya ãxũgucũarũ ngũchaũ naxũ. ²⁹ Rũ yema duũxũgũ ga Moĩchéwe rũxĩxũ rũ ta nayaxõgũ.

Rü yemacèx ga yexguma yema Taxtü ga Dauchiüxüwa nangugügu, rü yema dexá rü nügüna nixígachi, rü ni-paaneächi, rü yéma nichoũ. Natürü yexguma yema Equituanecũâx ga churaragü ga nawe ngëgüxü nawe ichoũgu, rü yexma nayiama, yerü wenaxârü nügüna naxĩ ga yema dexá. ³⁰ Rü yexguma guma ããne ga Yericúwa nangugügu ga yema duũxügü, rü taxucürüwama nichocu, yerü guxüwama naxãxtapüx. Natürü Tupanaãxü nayaxögü, rü yemacèx Tupanaga naxĩnüë rü 7 ga ngunexü nüxü íni-choeguächitanücüü, yema Tupana namaã nüxü ixuxürüü. Natürü yexguma norü 7 ga ngunexüwa nanguxgu, rü nüëchama niwëxgütapüx, rü yemaãcü nichocu. ³¹ Natürü yema nge ga Yericúũâx ga Raá, rü woo chixri imaxü ga noxrix, natürü yexguma yéma nangugügu ga yema taxre ga Yudíugü ga bexma ngugütaewa yéma íxü, rü ngíma iyixĩ ga nüxü nangüxëëxü. Rü yemacèx tama yema togü ga Yericúũâx ga tama Tupanaga ñnüëxürüü iyu, yerü Tupanaãxü iyaxõ. ³² ¿Rü ñuxma rü tacü i togü i duũxügüchigaxü tá pemaã chixuxü? Rü changechica na pemaã nüxü chixuxücèx i nachiga ga yema nuxcü-maũgüxü ga ãëxgacügü ga Yedeú rü Bará rü Chaũchóũ rü Yeté rü Dabí rü Chamue, rü guxüma ga nuxcü-maũgüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü. ³³ Rü yema na yaxögüãxücèx nixĩ ga Tupana nüxü rüngüxëëxü. Rü yemaãcü to ga nachüãnegüarü ãëxgacügüxü narüpo-ramaëgü, rü meãma norü duũxügümaã inacuëxgü rü aixcüma nanayauxgü ga yema Tupana namaã ixunetaxü. Rü yemacèx ga yexguma woo aitanügu yatëxcuchigüãgu, rü taxuüma namaã naxü ga aigü yerü Tupana nüxna nadau. ³⁴ Rü yexguma norü uwanügü üxüxetüwa ya-

wocuxgu, rü taxuũma nüxũ naxüpetü rü tama nixae, yerü Tupanaãxũ^ú nayaxõgü rü nüma rü nüxna nadau. Rü yexguma togü taramaã nadaixchaũgu, rü Tupana nüxũ narüngũxêê na taxuũma nüxũ üpetüxücèx. Rü yexguma naturaegu rü norü uwanügü nadaixchaũgu, rü Tupana nanaporaexêê. Rü yexguma to ga nachiuãneärü churragümaã nügü nadaixgu, rü yema togü ga churragüxũ narüyexeragü. ³⁵ Rü nayexma ga ngexũgü ga yuexacüxũ, natürü yema naxácügü rü wenaxärü ínarüdagü yerü Tupanaãxũ^ú nayaxõgü. Natürü nayexma ga togü ga poraãcü ngúxũ ingegüxũ yerü norü uwanügü yemaãcü namaã nachopetü na Tupanaxũ ínatèxgüxücèx. Natürü ga nümagü rü tama Tupanaxũ ínatèxgü rü yemacèx nayue, yerü naxcèx rü narümemaê nixĩ na wena namaxèxũ rü nayauxgüãxũ i ngêma maxũ i taguma gúxũ. ³⁶ Rü nayexma ta ga ñuxre ga togü ga yaxõgüxũ ga duũxũgü nüxũ cugüexũ, rü yaçuaixgüxũ, rü cadenamaã yanèixgüxũ, rü poxcupataũgu nawocuxũ. ³⁷ Rü ñuxre ga nümagü rü nutamaã ínanamuxüchigü rü yemaãcü nanadai. Rü togü rü nayawãixyegü rü nayue. Rü ñuxre ga togü rü ngúxũ nüxũ ningexêêgü na Tupanaxũ ínatèxgüxücèx. Rü togü rü taramaã nanadai. Rü ñuxre ga nümagü rü nu ne nanaxĩmare rü carneruchèxmüũ rü chibuchèxmüũmaãmare nixãxchiru. Rü taxuũma nüxũ^ú nayexma, rü nanaxĩxãchiãêgü yerü norü uwanügü rü chixri namaã nachopetü. ³⁸ Rü ñoma ga naãnecüãx rü naxchi naxaie, natürü Tupana rü nüxũ nangechaũ. Rü ñoma ga naãnewa rü norü uwanügüchaxwa nu ne nanaxĩmare ga taxúema íxãpataxũwa. Rü ngürüanegu nipexũtanümare yerü nangepatagü. ³⁹ Rü guxũma ga yema

nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü woo norü õgagu Tupana namaã na taãxũ, natürü taxuũma ga yema duũxũgü rü nüxũ nadau ga yema mexũgü ga Tupana namaã nüxũ ixuxũ. ⁴⁰ Rü yemaãcü namaã nangupetü ga yema duũxũgü, yerü ga Tupana rü tagu narüxĩnü rü tama nanaxwèxe na nüxĩra nüxĩca yamexẽẽgüãxũ, natürü nanaxwèxe na tamaã wüxigu yamexẽẽgüãxũ. Rü ñuxma i yixema na yaxõgüxũ, rü yema nuxcümaũgüxũ ga duũxũgürüũ Tupanaãrü duũxũgü tixĩgü, yerü Nane ya Ngechuchu rü guxãcèxma nayu. Rü wüxi i ngunexũ rü tá taxcèx núma naxũ na nügüxũtawa tüxũ nagagüxũcèx na ngema ingèxmagüechaxũcèx.

12

Name nixĩ i Ngechuchucümagu taxĩ

¹ Rü ñuxma na nüxũ icuáxũ na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxũ yaxõgüãxũ ga guxũma ga yema nuxcümaũgüxũ ga duũxũgü, rü ngẽma rü wüxi i tórü cuèxruũ nixĩ na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na naxcèx imaxẽxũ. Rü ngẽmacèx i ñuxmax, jrü ngĩxã nüxũ tarüxoe i guxũma i ngẽma pecadu i tüxũ ítüexẽẽxũ rü tüxũ naguxchaxẽẽxũ na meã yaxõgüxũ! jrü ngĩxã paxa naxcèx tadaugü na meã Tupanacèx imaxẽxũ rü guxũguma aixcüma naxüxũ i ngẽma tüxũ nanaxwèxexũ! ² Rü name nixĩ i tanangugü na ñuxãcü namaxũxũ ga Ngechuchu rü nagu taxĩ i nacüma. Yerü nüma nixĩ ga nuxcüma nagu naxĩnüxũ na ñuxãcü tórü õgagu tá tüxũ namaxẽẽxũ rü nüma nixĩ i tüxũ nangüxẽẽxũ na aixcüma meã yaxõgüechaxũcèx na ngẽmaãcü naxũtawa ingugüxũcèx. Rü nüma rü tama nügü nachuxu na curuchawa ngúxũ yangexũ, rü

tama nagu narüxĩnü ga yema ãne na yangexũ, natürü nataãëxũchi yerü nüxũ nacuèx na yemawena rü tá muxũma i duũxũgü nayauxgũxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ñuxma rü Tupanaãrũ tügü necüwawa narũto na ngema guxããrũ ãëxgacü yĩxũcèx. ³ Rü name nixĩ i penangugü rü nagu perüxĩnüë na ñuxãcü ga Ngechuchu rü yaxna namaã naxĩnüxũ ga yema ngúxũ ga nüxũ yangexëëgũxũ ga yema duũxũgü ga pecaduãxgũxũ. Rü nüma ga Ngechuchu rü yemaãcü yema ngúxũmaã yaxna naxĩnü na pema rü tama nüxũ perüçauxücèx rü tama nüxũ perüxoexücèx na nüxũ peyaxögũxũ. ⁴ Rü ñuxma i pema na peyaxögũxũ, rü ngúxũ pingegü erü pecaduxũ perüxoe. Natürü taxúema ga petanüwa rü yemacèx Cristurũü yuwa tangu. ⁵ Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i norü ore ya Tupana i namaã pexũ yaxucuxëgũxũ i ñuxma na naxãcügü pixĩgũxũ. Erü ngëma norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Pa Chaunex, ¡tãxú i nüxũ cuxoxũ i ngëxguma cuxũ icharüwëxãchixëëgu! ¡Rü tãxú i cuyarümaxãchixũ i ngëxguma cuxũ chaxucuxëgu! ⁶ Erü nüma ya Cori ya Tupana rü tüxũ inayarüwëxãchixëë ya yixema tüxũ nangechaũxë. Rü tüxna nanaçuaixca ya yixema naxãcüxũ tüxũ nayaxúxe, na ngëmaãcü tüxũ nanguxëëxũcèx na ñuxãcü nanaxwèxexũ na naxcèx tamaxũxũ”,

ñanagürü. ⁷ Rü ngëmacèx i pemax, rü name nixĩ na yaxna namaã pexĩnüëxũ i ngëxguma Tupana pexna naçuaixcagu. Erü ngëxguma ngëmaãcü pemaã yixĩgu, rü pexũ nüxũ nacuèxëë na aixcüma naxãcügü pixĩgũxũ. Erü guxũma i papá rü inayanawëxãchixëë i ngëma aixcüma naxãcügü ixĩgũxũ. ⁸ Natürü ngëxguma chi

Tupana tama pexũ iyarüwéxächixēēgu, naxācügüxũ iyanawéxächixēēxürüũ, rü ngēmawa tá nüxũ pecuèx na tama aixcüma naxācügü pixīgüxũ, rü ngenatüxũ pixīgüxũ. ⁹ Rü wüxichigü i yixema ga yexguma ibuegu, rü tanatügü rü tüxũ taxucuxēgü, rü yixema rü tūmaga taxĩnüē rü tüxũ tangechaũgü. Rü ngēmacèx i ñuxma rü yexeraācü tanaxwèxe na naga ixĩnüēxũ ya Tanatü ya daxügücü na ngēmaācü nayaxuxüçèx i maxũ i taguma gúxũ. ¹⁰ Rü tanatügü rü wüxi i paxaächicèxmare tüxũ taxucuxēgü na tūma tanaxwèxegüxũācüma imaxēxüçèx. Natürü ya Tupana rü aixcüma tórü mexüçèx nixĩ i tüxũ iyanawéxächixēēxũ na naxrüũ ixüünegüxüçèx. ¹¹ Rü aixcüma tama tataāēgü i ngēxguma Tupana tüxũ iyarüwéxächixēēgu, erü tüxũ nangux. Natürü ngēmawena i ngēxguma naga ixĩnüēgu rü yanguxēēgu i ngēma tamaã nüxũ yaxuxũ, rü aixcüma tataāēgü.

Naxãcüma na tama Tupanaga ixĩnüēxũ

¹² Rü ngēmacèx i ñuxma na ngúxũ pingegüxũ rü pipaexũ na Tupanawe perüxixũ, rü name nixĩ i pegü peporaexēēāma na noxrirüütama meã peyaxögüxüçèx. ¹³ Rü name nixĩ i naxcèx pedaugü na Tupana pexũ naxwèxexũācüma aixcüma meã pemaxēxũ, na yixema ñuxma tama meã yaxögüxe rü meã tayaxögüxüçèx. ¹⁴ ¡Rü naxcèx pedèux na guxũ i duũxũgümaã pemecümaxũ! Rü ngēxgumarüũ ta name nixĩ i naxcèx pedau na Tupanapéxewa naxüünexũ i perü maxũ. Erü yixema tama Tupanapéxewa üünexē rü täütáma tórü Corixũ tadau. ¹⁵ ¡Rü pegüna pedaugü na taxúema nüxũ oxüçèx

i ngēma ngũxēē i Tupana tũxũ nangechaũãcũma tũxna ãxũ! Erũ tama tanaxwèxe na texé petanũwa Cristuchi aixũ rũ ngēmaãcü togũxũ chixexũmaã taxucuxēxũ na Cristuna tixũgachixũcèx. ¹⁶ Rũ tama name i texé i petanũwa rũ naĩ i ngemaã na itapexũ. Rũ tama name na texé tũmaãrũ ngēmmaxũcèx Tupanaxũ na oxũ. Rũ yemaãcü nanaxũ ga guma nuxcũmaũcü ga Acobueneē ga Echaú. Yerũ yexguma nataiyagu rũ wũxi ga õnacèx nũxũ naxo ga guxũma ga yema nũxna ùxũ ga nanatũ chi nũxna ãxũ. ¹⁷ Rũ pema nũxũ pecuèx rũ yemawena ga yexguma nayauxchaũãgu ga yema noxri nũxna ùxũ, rũ marũ taxucũrũwama nanayaxu, yerũ marũ naēneē ga rũbumaēcũna tanaxã ga nanatũ. Rũ nũma ga Echaú rũ woo poraãcü naxaxu, natũrũ marũ taxucũrũwama ñuxãcü nanayaxu. Rũ ngēmawa nũxũ tacuèx na ñuxãcü naxãũcumaxũ na tórũ ngēmmaxũcèx Tupanaxũ ixoxũ. ¹⁸⁻²¹ Rũ nuxcũma ga tórũ oxigũ ga Moĩchéwe rũxĩxũ, rũ nũxũ naxĩnũē ga Tupanaga ga yexguma nũxũ yan-gaicagũgu ga guma mèxpũne ga Chinaĩgu ãegane. Rũ nũxũ nadaugũ ga na yayauraxũ ga guma mèxpũne rũ poraãcü naxēãnexũ rũ poraãcü buanecũ ixũxũ rũ yabèixbèxanexũ rũ yaduruanexũ. Rũ poraãcü namuũē ga yema duũxũgũ, yerũ nũxũ naxĩnũē ga wũxi ga corneta ga tagane rũ Tupana ga tagaãcü yéma ñacũ:

“Ngèxguma chi wũxie i petanũwa daa mèxpũnewa ùxgu
 ꞑrũ noxtacũma nutamaã tũxũ ípemuxũchiãcũma
 tũxũ pimá! Rũ woo wũxi i pexũna yixĩgu ꞑrũ
 ngèxgumarũũ ta ípenamuxũchiãcũma peyamá!”
 ñanagũrũ. Rũ yexguma yadeaxgu ga Tupana, rũ poraãcü
 namuũē ga yema duũxũgũ. Rũ norũ muũmaã Tupanaxũ
 nacèèxũgũ na íyachaxãchixũcèx ga namaã na yadexaxũ.

Rü yema na poraãcü naxãücümaxũchixũ ga yema nüxũ nadaugũxũ, rü yemacèx nixĩ ga nümatama ga Moĩché ga ñaxũ:

“Chorü muũmaã chidurux i ñuxmax”,

ñaxũ. Rü yemaãcü nixĩ ga namaã nangupetũxũ ga yema duũxũgü ga Moĩchémaã nayauxgũxũ ga yema nüxĩraũxũ ga Tupanaãrũ mugü. Natürü i pemax, Pa Chaueneëgũx, rü tama yemaãcü pexũ naxüpetü ga yexguma penayauxgügu ga Tupanaãrũ ore i ngexwacaxũxũ i Cristuchiga ixĩxũ.

²² Rü ñuxma i pema rü taxucèxma pemuũë, yerü ga Cristu rü taxcèx nayu na Tupana ya guxũguma maxücũxütawa tüxũ nagagũxũcèx, na guxũguma norü ñãne ya daxũgune ya Yerucharéũgu ãeganewa ingëxmagũxũcèx. Rü ngema tá tangutaquëxegü namaã i ngëma muxũchixũma i norü orearü ngeruũgü i daxücũãx na wüxigu namaã Tupanaxũ icuèxüũgũxũcèx. ²³ Rü ñuxma i pemax, rü marü natanũxũgü pixĩgü i guxũma i ngëma togü i duũxũgü i Tupanaãrũ poperawa ngoxégagũxũ.

Rü marü naxcèx pexĩ ya Tupana ya yima guxãnatáma cacü. Rü marü natanüwaama pexügü i guxũma ga yema duũxũgü ga mecümagũxũ ga yuexũ ga Tupana imexëëgũxũ. ²⁴ Rü marü naxcèx pexĩ ya Ngechuchu ga taxcèx yücü na tüxũ namaxëxëëxũcèx, ngëma Tupanaãrũ uneta i ngexwacaxũxũ tamaã nüxũ ixuxũrũũ. Rü nagümaã pexũ iyanaxoxëë ga perü chixexũgü na aixcüma Tupanapëxewa pimexũcèx. Rü yexguma nüxcümaxücü ga Abëgü inabaxëë ga naeneë rü Tupana rü poxcu naxuegu. Natürü yexguma Cristugü ibaxgu rü Tupana rü duũxũgümaã nanaxuegu i maxũ i taguma gúxũ. ²⁵ Rü ngëmacèx name nixĩ i pexuãëgü na tama nüxũ pex-oexũcèx ya yima Tupana ya ñuxma tamaã idexacü. Rü

dücax yema nuxcümaũgüxũ ga tórü oxigü ga Moïchéwe rüxĩxũ rü taxucürüwa Tupanachaxwa nibuxmü na tama napoxcueãxücèx ga yexguma Tupanaxũ naxoegu rü tama naga naxĩnüëgu ga yexguma Moïchéwa Tupana yaxucüxëgügu. Rü yema na taxucürüwa Tupanachaxwa yabuxmüxũ ga nümagü, rü yexeraãcü tüxũ naguxcha i yixema na naxchaxwa ibuxmüxũ ega tama naga ixĩnüëgu i ñuxma na Cristuwa tüxũ yaxucüxëgüxũ i nüma ya Tupana i daxügüxũ i nañewa ngëxmacü. ²⁶ Rü yexguma Moïchéwe naxixgu ga tórü oxigü, rü Tupana rü nagamaã nayaduruxanexëë. Natürü i ñuxma rü ñanagürü:

“Wena táxarü chayaduruxanexëë. Natürü ngëxguma ngëmaãcü chanaxüxgu rü täütáma ñoma i nañexica chiduruxëë, natürü üèxcü rü woramacurigü rü ëxtagü rü tá ta chayaduruxgüxëë”, ñanagürü. ²⁷ Rü yema na:

“Wena táxarü chayaduruxanexëë”, ñaxũ, rü ngëmawa nüxũ tacuèx rü guxũma ga yema naxüxũ i tama guxũgucèx ixĩxũ, rü Tupana tá inayanaxoxëë na ngëma guxũgucèx ixĩxũxĩcatama na íyaxügüxücèx. ²⁸ Rü ngëma na tórü ãëxgacü na yĩxũ ya Tupana, rü guxũgucèx nixĩ, rü tagutáma inayarüxo na noxrü ixĩgüxũ. Rü ngëmacèx name nixĩ na Tupanana moxë ixãgüxũ, rü nüxũ ingechaũgüãcüma rü nüxũ imuũëãcüma nüxũ icuèxüũgüxũ, ngëma nüma nanaxwèxexürüü. ²⁹ Erü tórü Tupana, rü ñoma wüxi ya üxürüũ aixcüma inayanaxoxëë i guxũma i tórü chixexũ.

¹ Rü ñuxma rü tama name na nüxũ perüch̄auexũ na wüxichigü pegü pengechaũgüxũ ñoma peeneẽxũ pengechaũürüũ. ² Tama name na nüxũ ipeyarüngümaẽxũ na meãma penayaxuxũ i ngẽma duũxügü i pepatawa ngugüxũ. Erü nüxũ tacuèx rü nümaxũ ga yemaãcü naxügüxũ rü ñuxguacü rü tama nüxũ nacuaãcüma bexma Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxüçũãxũ meã nayauxgü. ³ Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i ngẽma duũxügü i poxcuexũ, ñoma pema rü ta naxrüũ pepoxcuexürüũ. Rü ngëxgumarüũ ta name nixĩ nüxna pecuèxãchie i ngẽma duũxügü i togü ngúxũ nüxũ ingexëẽgüxũ, erü ngürüãchi tá ta ngẽmaãcü pexũ nangupetü. ⁴ Rü ngẽma yatügü i ãmaxũ rü name nixĩ i meã naxmèxmaã namaxë rü tüxũ nangechaũgü. Rü ngëxgumarüũ ta i ngexügü, rü name nixĩ i meã natemaã namaxë rü nüxũ nangechaũgü. Erü Tupana rü aixcüma tá nüxna naca rü tá nanapoxcue i ngẽma duũxügü i naĩ i ngemaã rü éxna naĩ ya yatümaã ipexũ. Rü ngëxgumarüũ tá ta tüxũ napoxcue ya guxãma ya yíxema ngemèxãcüma rü ngeteãcüma tügümaã maxëmarexe. ⁵ Rü tama name na dñerugama perüxĩnüexũ. Rü name nixĩ i namaã petaãëgü i ngẽma marü pexũ ngëxmaxũ. Yerü Tupana rü ñanagürü:

“Tagutãma cuxna chixũ, rü tagutãma cuxũ íchatèx”,
ñanagürü. ⁶ Rü ñuxma na nüxũ icuáxũ na ngẽmaãcü tamaã inaxãũxũ, rü ngẽmacèx tama taxãne na ñagüxũ:

“Nüma ya Cori nixĩ ya choxũ rüngüxëẽcü. Rü ngẽmacèx taxucèxma chamuũ. Erü taxucürüwama texé tacü rü chixexũ chomaã taxü”,
ñagüxũ. ⁷ Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie ga yema

perü dauruüğü ga noxri pemaã icuáxü rü pemaã nüxü ixugüxü ga Tupanaärü ore. Rü name nixĩ i nagu perüxĩnüë ga na ñuxäcü meã namaxëxü pepéxewa rü ñuxäcü meã yaxögüäcüma nayuexü. Rü name nixĩ ga nüma yaxögüäxürüü meã peyaxögü i pemax. ⁸ Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu rü guxüguma nayan-guxëë i ngëma tamaã nüxü yaxuxü. Rü nuxcüma rü nayanguxëë ga norü ore, rü ñuxma rü ta nayan-guxëë. Rü guxügutáma ngëmaäcü nixĩ. Rü ngëmacèx tanaxwèxe na aixcüma nüxü yaxögüxü. ⁹ Rü tama name i peyaxögü i ngëma nguxëëtaegü i tama toma pexü namaã tangúexëëxü i tama Tupanaärü ixigüxü. Rü nuxcüma rü nagu taxĩ ga yema mugü ga Moíché ümatüxü ga tüxna nachuxuxü na tacü ixüxü rü tacü ingóxü. Natürü yema mugü rü taguma tüxü naporaexëë ga na Tupanacèx imaxëxü. Rü ngëmacèx tanaxwèxe na Tupana ya tüxü ngechaücüwa nayaxuxü i tórü pora na aixcüma naxcèx imaxëxücèx. ¹⁰ Rü ngëma duüxügü i Moíchéarü mugügu ixü, rü Tupanacèx naxüna nadai na tama napoxcueäxücèx naxcèx i norü pecadu. Natürü tama nüxü nayaxögü ya Cristu ga tórü pecaducèx yücü. Rü ngëmacèx taxucürüwama taxrüü nanayauxgü i ngëma ngüxëë i Cristu nüxna uaxüxü. ¹¹ Rü ngëma duüxügüarü paigüarü äëxgacü, rü tupaucawa nanange ya nagü i naxünagü na Tupanana naxäxücèx na tama Tupana napoxcuexücèx i ngëma duüxügü. Natürü naxünegü i ngëma naxünagü, rü ñãneärü íxpemawa nayanagugü. ¹² Rü yexgumarüü ta ga Ngechuchu rü ñãneärü íxpemawa ngüxü ninge rü nayu na nagümaätama Tupanacèx yaxüünegüxëëäxücèx i duüxügü. ¹³ Rü ngëmacèx i yix-

ema, rü name nixĩ i nüxna tixĩgachi i ngẽma mugü ga Moĩché ümatüxũ, rü name nixĩ i Ngechuchucèx taxĩ. Rü woo duũxũgü tüxũ cugüegu, yema Ngechuchuxũ na nacugüexũrüü, rü name nixĩ i naxrüü yaxna namaã taxĩnüẽ. ¹⁴ Erü yixema na yaxõgüxũ, rü täütama ñoma i naãne i paxa tá gúxũwa tangẽxmagüecha. Erü daxügüxũ i naãnewa tüxũ nangẽxma i tachica. Rü ngema tá nixĩ i ingügüxũ na guxũgutáma Tupanamaã ingẽxmagüechaxüçèx. ¹⁵ Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i Ngechuchu ya Cristuégagu guxũguma Tupanaxũ ticuèxüüügü. Rü ngẽma na taèxmaã nüxũ icuèxüüügüxũ, rü ngẽma nixĩ i ãmare i mexũ i nüxna ixãxũ. ¹⁶ ¡Rü täxú i nüxũ ipeyarüngümaèxũ na togüxũ perüngüxèèxũ rü namaã pengauxũ i perü ngẽmaxüügü! Erü ngẽma nixĩ i ãmare i Tupanana pexãxũ i aixcüma namaã nataãèxũ. ¹⁷ ¡Rü naga pexĩnüẽ i ngẽma perü dauruüügü i pemaã icuèxgüxũ, rü penaxüx i ngẽma pemaã nüxũ yaxuxũ! Erü nümagü rü Tupanapéxewa pexna nadaugü na meã pemaxèxüçèx erü nüxũ nacuèxgü na Tupana tá nüxna çaxũ i nachiga na ñuxãcü pexna nadaugüxũ. Rü name nixĩ i meã namaã pemaxè i ngẽma perü dauruüügü na wüxi i taã na yĩxüçèx i ngẽma norü puracü rü tama wüxi i norü guxchaxũ na yĩxüçèx. Erü ngẽxguma chi wüxi i norü guxchaxũ yixĩgu i ngẽma norü puracü na pexna nadauxũ, rü pema rü chi taxuũma i mexũ nawa peyaxu i ngẽma norü puracü. ¹⁸ Rü name i toxçèx peyumüxègü. Erü toõèwa nüxũ tacuèx na aixcüma meã tayangüxèèxũ i ngẽma puracü i Tupana toxna ãxũ rü tanaxwèxe na guxũguma ngẽmaãcü tanaxüxũ. ¹⁹ Rü ngẽma guxũärü yexera pexna naxçèx chaçaxũ nixĩ na peyumüxègüxũ na

Tupana paxa pexcèx choxũ taeguxẽẽxũcèx.

Yema duũxũgũxũ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Tupana nüxũ rüngũxẽẽxũ

²⁰⁻²¹ Rü ñuxma chanaxwèxe i poraãcü pexũ narüngũxẽẽ ya Tupana ya tórü taãxẽẽruũ rü tórü ngüxmüẽxẽẽruũ ixĩcü. Rü nüma nixĩ ga yuwa ínadxẽẽxũ ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya guxũma i yaxõgũxũãrũ dauruũ ya guxããrũ yexera ixĩcü. Rü ñuxma na curuchagu taxcèx nabaãxũ ga guma nagü ga tüxũ nüxũ cuèxẽẽcü na ñuxãcü guxũguma tüxũ nangechaũxũ ya Tupana, rü chanaxwèxe na nüma ya Tupana pexũ yamexẽẽgũxũ rü pexũ nangũxẽẽxũ na aixcüma guxũma i perü maxüwa pimexũcèx. Rü ngëxgumarüũ ta chanaxwèxe na Ngechuchu ya Cristuwa tüxũ nangũxẽẽxũcèx ya Tupana na nüma nanaxwèxexũãcüma ixĩgũxũcèx. Rü ñuxma tanaxwèxe i guxũguma yima Cristuxũ tìcuèxüũgü. Rü ngẽmaãcü yĩ. ²² Pa Chaueneẽgũx, pexũ chacèxũ na yaxna namaã pexĩnüẽxũ i ñãã noxretama i ore i pexũ namaã chataãẽxẽẽxũ rü pexũ namaã chaxucuxẽẽxũ. ²³ Rü chanaxwèxe na nüxũ pecuáxũ rü taeneẽ ya Timutéu rü marü ínganguxuchi ga na napoxcuxũ. Rü ngëxguma paxa nuã chauxũtawa nanguxgu, rü tá ngẽma petanüwa chanaga i ngëxguma pexũ íchayadèuxgu. ²⁴ ¡Rü nüxũ perümoxẽgü i guxũma i ngẽma perü dauruũgü i pemaã icuáxũ! ¡Rü ngëxgumarüũ ta nüxũ perümoxẽgü i guxũma i togü i taeneẽgü i yaxõgũxũ! Rü taeneẽgü i Itáriaanewa ngëxmagũxũ rü ta pexũ narümoxẽgü. ²⁵ ¡Rü Tupana poraãcü pexũ rüngũxẽẽx i guxãma i pemax! Rü ngẽmaãcü yĩ.

Rü nuãma pexna.

Tupanaarü Ore i Tóriu Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective

copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 28 May 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6